

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**PRIPRAVA FINANČNEGA NAČRTA ZA ŠOLO
KOŠARKARSKEGA KLUBA DOMŽALE**

Bojan Bertalanič

Ljubljana, avgust 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO

DIPLOMSKO DELO

**PRIPRAVA FINANČNEGA NAČRTA ZA ŠOLO KOŠARKARSKEGA
KLUBA DOMŽALE**

Kandidat: Bojan Bertalanič
Številka indeksa: 04036509
Študijski program: Visokošolski program Uprava I. Stopnje
Mentor: prof. dr. Marko Hočevar

Ljubljana, avgust 2011

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisani Bojan Bertalanič, študent z vpisno številko 04036509, sem avtor diplomskega dela z naslovom Priprava finančnega načrta za šolo Košarkarskega kluba Domžale, ki sem ga napisal pod mentorstvom dr. dr. Marka Hočevarja.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela,
- sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili,
- sem poskrbel, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili,
- sem pridobil vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo in sem to tudi jasno zapisal v predloženem delu,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorstvu in sorodnih pravicah, Ur. list RS št. 21/95), prekršek pa podleže tudi ukrepom Fakultete za upravo v skladu z njenimi pravili,
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo,
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter soglašam z objavo dela v zbirki »Dela FU«.

Diplomsko delo je lektorirala: Silva Mizerit

Ljubljana, 16. 8. 2011

Podpis avtorja:

POVZETEK

Računovodsko predračunavanje je evidentirano zbiranje in urejanje podatkov o predvidenih poslovnih procesih in stanjih, ki prikazuje prihodnje poslovanje organizacije. Z zbiranjem in urejanjem teh podatkov na koncu dobimo računovodske predračune. Društvo je prostovoljno in nepridobitno združenje, v katerega se člani prostovoljno vključujejo, da bi uresničevali skupne interese. Pravica do združevanja je omenjena že v Ustavi Republike Slovenije. Delovanje društva je urejeno z Zakonom o društvih (ZDru-1). Zakonodaja na področju športa v Sloveniji urejajo Zakon o športu in Nacionalni program športa ter podzakonski akti. Najpomembnejši evropski akt je Evropska listina o športu, ki jo celostno dopolnjuje še kodeks etike v športu. Skozi zgodovino se je pomen športa spreminjal, v 19. stoletju pa je začel dobivati oblike športa, kot ga poznamo danes. Šport kot telesna aktivnost je v današnjem času uveljavljena in pogosta kulturna praksa. Projekt Šole košarke Košarkarskega kluba Domžale je izpeljan v sodelovanju z osnovnimi šolami v Domžalah in bližnji okolici.. V sezoni 2011/2012 bo pod vodenjem 7 trenerjev organizirano košarko treniralo okoli 130 otrok od 1. do 6. razreda.

KLJUČNE BESEDE

Košarkarski klub Domžale
Računovodsko predračunavanje
Šport
Športna zakonodaja
Zakon o društvih

SUMMARY

PREPARATION OF FINANCIAL PLAN FOR BASKETBALL SCHOOL OF BASKETBALL CLUB DOMŽALE

Budgeting in accounting is recorded collecting and arranging of data about anticipated business processes and conditions which indicates future activity of the whole business. Collecting and arranging these data finally results in preliminary assessment. The association is a voluntary non-profitable organization of individuals who voluntarily join to realize common interests. The right to associate is included in the Constitution of the Republic of Slovenia. Operating of associations is regulated in the Societies Act. Legislation for sport field in Slovenia is regulated in Sports act, in National Programme of Sport, and in executive acts. The most important European act is European Sport Charter, which is completed by Code of Ethics in Sport. The importance of sport has been changing through history. In the 19th century outlines of sport as we know today could be perceived. Sport as a physical activity is now an established and frequent cultural practice. The project Basketball School of the Basketball Club Domžale has been realised in cooperation with primary schools in Domžale and its surroundings. In the season 2011/2012 about 130 schoolchildren from the 1st to the 6th class will train basketball under the guidance of 7 coaches.

KEY WORDS

Basketball Club Domžale

Budgeting

Legislation on sport field

Sport

The Societies Act

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA	i
POVZETEK	ii
SUMMARY	iii
KAZALO	iv
SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC	vii
1 UVOD	8
2 RAČUNOVODSKO PLANIRANJE POSLOVANJA	2
2.1 KODEKS RAČUNOVODSKIH NAČEL	2
2.2 RAČUNOVODSKA OPRAVILA	3
2.3 RAČUNOVODSKO PREDRAČUNAVANJE	4
2.4 SLOVENSKI RAČUNOVODSKI STANDARDI	5
3 ZAKON O DRUŠTVIH	7
4 ZAKONODAJA NA PODROČJU ŠPORTA	14
4.1 ZAKON O ŠPORTU	14
4.2 NACIONALNI PROGRAM ŠPORTA	14
4.3 ZAKON O DRUŠTVIH	15
4.4 PODZAKONSKI AKTI	15
4.5 EVROPSKI DOKUMENTI O ŠPORTU	15
5 PREDSTAVITEV KOŠARKARSKEGA KLUBA HELIOS DOMŽALE	18
5.1 ZGODOVINA KOŠARKE V DOMŽALAH	18
5.2 KOŠARKARSKI KLUB KOT DRUŠTVO	20
5.3 ORGANIZACIJA DRUŠTVA	21
6 ŠPORTNA KULTURA	23
6.1 ŠPORT SKOZI ZGODOVINO	23
6.2 POMEN GIBANJA OTROK IN MLADINE	24
7 PRIKAZ LETNEGA FINANČNEGA NAČRTA	25
7.1 GOSPODARSKSE KATEGORIJE	25
7.1.1 SREDSTVA	25
7.1.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	26
7.1.3 PRIHODKI	27
7.1.4 ODHODKI	27
7.1.5 STROŠKI	28

7.1.6	POSLOVNI IZID.....	28
7.2	PROJEKT ŠOLA KOŠARKE	28
7.2.1	CILJI PROJEKTA.....	29
7.2.2	PROGRAM DELA.....	29
7.3	NAČRT PRIHODKOV ZA OBDOBJE 1.10.2011 – 24.6.2012.....	30
7.4	NAČRT ODHODKOV ZA OBDOBJE 1.10.2011 – 24.6.2012	32
7.5	NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA OBDOBJE 1.10.2011 – 24.6.2012 36	
7.6	NAČRTOVAN POSLOVNI IZID ZA OBDOBJE 1.10.2011 – 24.6.2012	37
7.7	RAZLIČNI SCENARIJI.....	40
8	ZAKLJUČEK.....	41
	LITERATURA	43
	VIRI.....	43

KAZALO PONAZORITEV

KAZALO TABEL

Tabela 1: Osnovne šole, na katerih bo potekala Šola Košarke v sezoni 2011/2012	29
Tabela 2: Načrt plačanih članarin v sezoni 2011/2012	31
Tabela 3: Primerjava plačanih članarin in prihodkov sezone 2011/2012 in 2010/2011.	31
Tabela 4: Načrtovani mesečni stroški dela za sezono 2011/2012	32
Tabela 5: Načrtovani stroški najema dvoran za sezono 2011/2012	34
Tabela 6: Načrtovani stroški nakupa žog	34
Tabela 7: Načrtovani strošek nakupa majic za en tekmovalni dan	35
Tabela 8: Načrtovani skupni strošek nakupa majic za 5 tekmovalnih dni	35
Tabela 9: Primerjava nakupa drobnega inventarja med sezonama 2010/2011 in 2011/2012	36
Tabela 10: Primerjava prihodkov in odhodkov med sezonama 2010/2011 in 2011/2012	37
Tabela 11: Načrtovan poslovni izid.....	39

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

EU	Evropska unija
KK	Košarkarski klub
KZS	Košarkarska zveza Slovenije
NPŠ	Nacionalni program športa
RS	Republika Slovenija
SRS	Slovenski računovodski standard
ŠD	športno društvo
TVD	Telesnovzgojno društvo
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo)
ZDru-1	Zakon o društvih

1 UVOD

Načrtovanje oz. planiranje je za vsako organizacijo zelo pomembno, saj lahko z dobrim načrtovanjem dela, različnih procesov, financ, stanja na trgu, konkurence veliko pripomore k uspehu organizacije v obdobju, za katerega se načrt izdeluje. S finančnim načrtom organizacije prikažejo podatke o načrtovanih sredstvih, obveznostih do njihovih virov, prihodkih, odhodkih, stroških, načrtovanem poslovnem izidu. Sprejeti predračuni so tudi podlaga za ocenjevanje uresničenege ter za nadzor poslovanja.

Društvo je prostovoljno in nepridobitno združenje, v katerega se člani prostovoljno vključujejo, da bi uresničevali skupne interese. Pravica do združevanja je omenjena že v Ustavi Republike Slovenije. Delovanje društva je urejeno v posebnem zakonu o društvih (ZDru-1).

Košarka je šport, ki so ga prebivalci Domžal in bližnje okolice vzljubili že pred več kot 60 leti. Skozi zgodovino je klub rasel z mestom, skozi košarkarski klub je šlo ogromno mladine različnih starosti, lahko rečemo, da mesto diha s košarko.

Šport je pomembna dejavnost družbe, prikaz njene aktivnosti in splošne kulture življenja. Za športno aktivnost se vsak posameznik odloči prostovoljno. Šport krepi človekovega duha in telo, spodbuja medsebojno ustvarjalnost, moštveni duh ter spoštovanje pravil. Šport otrokom poleg naštetih stvari poveča motorične sposobnosti, vzgoji zdrav način življenja in strpnost do drugih. Področje športa je v Sloveniji urejeno predvsem z Zakonom o športu (ZSpo) ter nacionalnim programom športa (NPS).

Namen tega diplomskega dela je pripraviti finančni načrt za šolo Košarkarskega kluba Domžale. Finančni plan bom sestavil za sezono 2011/2012, predstavil bom prihodke in odhodke po mesecih ter na koncu poslovni izid.

Diplomsko delo je sestavljeno iz teoretičnega in praktičnega dela.

V teoretičnem delu bom predstavil teorijo računovodskih opravil, predvsem predračunavanja, Zakon o društvih, zakonodajo na področju športa ter razvoj in pomen športa. V praktičnem delu pa bom sestavil finančni načrt prihodkov in odhodkov in predstavil poslovni izid.

Metode dela pri izdelavi diplomskega dela se razlikujejo za teoretični in praktični del. Pri teoretičnem delu sem predelal veliko strokovne literature s področja računovodstva, organizacije društev, športa, zdravja. Za praktični del sem zbral podatke iz Košarkarskega kluba Domžale iz prejšnje sezone ter samostojno sestavil finančni plan.

2 RAČUNOVODSKO PLANIRANJE POSLOVANJA

Nastanek in razvoj računovodskega planiranja sprememb in stanj gospodarskih kategorij poslovnega sistema je povezan z različnimi vzroki. Eden izmed najpomembnejših je prav gotovo potreba po predračunskih informacijah za začetne poslovne odločitve. Knjigovodske informacije, ki izkazujejo le obračunske informacije že nastalih sprememb in stanj gospodarskih kategorij, ne zadostujejo za poslovne odločitve o izhodiščnem in bodočem poslovanju poslovnega sistema (Melavc in Milost, 2003, str. 26).

2.1 KODEKS RAČUNOVODSKIH NAČEL

Kodeks računovodskih načel, ki predstavlja teoretski okvir računovodstva, je bil prvič sprejet leta 1972, zadnja dopolnitev pa je bila leta 1995. Kodeks je podlaga Slovenskim računovodskim standardom (glej Schwarzmann in Premk, 2005, str. 42). S sprejetjem računovodskih načel se poskuša strokovno in enotno pospešiti razvoj računovodske dejavnosti. Dejstvo je, da v praksi skoraj vsaka odločitev v podjetju potrebuje računovodske informacije, kako učinkovito se porabi material, kako učinkoviti so marketinški prijemi, kakšni so stroški nabave, prodaje, potrebno je poročati o finančnem položaju (glej Schwarzmann in Premk, 2005, str. 41).

Namen računovodskih načel je pomagati računovodskim strokovnjakom, da bi se pri delu bolje znašli, da se pospeši prenašanje teorije v prakso, da se ustvari trajnejša strokovna podlaga, ki bo pomagala tudi pri uveljavitvi slovenske računovodske stroke v tujini, ter da se omogoči nadaljnji razvoj računovodske stroke v Sloveniji (glej Kodeks računovodskih načel).

Kodeks računovodskih načel je sestavljen iz uvodnih opomb, 8 poglavij načel, sklepnega stališča in končnih opomb. V svojem diplomskem delu bom vseh 8 poglavij na kratko opisal, četrto poglavje Načela računovodskega predračunavanja pa bom podrobneje opisal v naslednjem podpoglavju.

8 poglavij, ki sestavljajo Kodeks računovodskih načel je:

I.	računovodska načela	Izhodiščna
II.	računovodskega izkazovanja gospodarskih kategorij	Načela
III.	načela	Knjigovodska
IV.	računovodskega predračunavanja	Načela
V.	računovodskega nadziranja	Načela

VI.	računovodskega analiziranja	Načela
VII.	računovodskega informiranja	Načela
VIII.	organiziranosti računovodske službe in sklepna stališča	Načela

V prvem poglavju Kodeksa računovodskih načel so postavljena načela, ki opredeljujejo pojem računovodstva, podajajo njegove temeljne značilnosti in ustvarjajo podlago za računovodske standarde. Ukvarja se tudi z vsebino gospodarskih kategorij, ki jih v drugem poglavju kodeks tudi pojasnjuje (glej Kodeks računovodskih načel).

V drugem poglavju so definirane gospodarske kategorije, ki imajo za računovodstvo temeljni pomen. Temeljne gospodarske kategorije so sredstva in obveznosti do virov sredstev ter prihodki in odhodki. Vse ostale gospodarske kategorije izhajajo iz teh štirih temeljnih kategorij, ki jih bom podrobneje opisal v praktičnem delu diplomskega dela, ko bom sestavil finančni načrt (poglavje 7.).

V tretjem poglavju so predstavljena načela knjigovodstva, postavljen je pojem knjigovodstva kot proces evidentiranja vseh posameznih poslovnih procesov in stanj, ki prikazujejo celotno preteklo poslovanje organizacije (glej Kodeks računovodskih načel, točka 105). Predstavljen je pojem in pomen knjigovodskih listin ter poslovnih knjig, s katerimi se zajemajo poslovni dogodki. Organizacije morajo sestaviti tudi računovodske obračune za potrebe računovodstva ali drugih notranjih uporabnikov organizacije ali za zunanje uporabnike.

V četrtem, petem, šestem in sedmem poglavju so predstavljena štiri glavna računovodska opravila, predračunavanje, nadziranje, analiziranje in informiranje. V naslednjem podpoglavju so opisana vsa štiri računovodska opravila.

V osmem poglavju so predstavljena načela organiziranosti računovodske službe, katera opravlja z računovodstvom v organizaciji kot celoti ali po posameznih enotah.

Področje računovodenja, ki je v računovodskih načelih določeno bolj ohlapno, podrobno urejajo računovodski standardi, ki jih bom opisal v podpoglavju 2.4.

2.2 RAČUNOVODSKA OPRAVILA

V tem podpoglavju bom opisal štiri glavna računovodska opravila, predračunavanje, nadziranje, analiziranje in informiranje. Ker v diplomskem delu izdelujem finančni načrt, ki se sestavi pri računovodskem načrtovanju, bom računovodsko pradržunavanje opisal bolj podrobno v podpoglavju 2.3, ostale tri pa samo na kratko.

Z **računovodskim nadziranjem** se v organizaciji ugotavlja pravilnosti in odpravlja nepravilnosti v računovodstvu. Nadzira se računovodske podatke, usklajenost poslovanja s predpisi in računovodskimi standardi. Cilj nadziranja je pridobiti čim bolj zanesljive

računovodske obračune in predračune ter s tem večjo usklajenost poslovanja. Nadzor se opravlja tako nad podatki iz knjigovodskih listin, poslovnih knjig, kot tudi nad računovodskimi predračuni. Z dobrim nadzorom se postavi dobra podlaga za računovodsko analiziranje (glej Kodeks računovodskih načel, točke 143 - 151).

S primerjanjem podatkov v računovodskih obračunih in predračunih se **pri računovodskem analiziranju** ugotavlja in pojasnjuje stanje in uspešnost poslovanja, ugotavlja se odklone od načrtovanega in vzroki za to. V sklopu računovodskega analiziranja je tudi oblikovanje predlogov za izboljšanje poslovanja (glej Kodeks računovodskih načel, točke 152 - 157).

Računovodsko informiranje je dajanje računovodskih podatkov in informacij nosilcem odločanja in soodločanja. Na podlagi pripravljenih računovodskih obračunov, predračunov in ostalih računovodskih podatkov se informacije oblikujejo v računovodska poročila. Poročila so lahko informativna, nadzorna ali dajejo pobudo za delovanje (glej Kodeks računovodskih načel, točke 158 - 166).

2.3 RAČUNOVODSKO PREDRAČUNAVANJE

Računovodsko predračunavanje je v Kodeksu računovodskih načel (točka 129) definirano kot evidentiranje, zasnovano na popolnem ali reprezentativnem zbiranju in ustaljenem stvarnem urejanju podatkov o predvidenih posamičnih ali množičnih poslovnih procesih in stanjih, ki z uporabo denarne merske enote prikazuje prihodnje poslovanje poslovne celote. Po SRS 20, pa je predračunavanje definirano kot obdelovanje v denarni in nedenarni merski enoti izraženih podatkov o načrtovanih kategorijah poslovnih procesov in stanj. Z zbiranjem in urejanjem teh podatkov na koncu dobimo računovodske predračune, ki obsegajo podatke o predvidenih stanjih in spremembah v prihodnosti.

Predračuni se lahko sestavljajo za celotno organizacijo ali za njene posamezne dele ali za posamezne poslovne učinke, kot so predračun za nabavo novega stroja, predračun za prodajo nove palete izdelkov itd. Podatki v poročilih so izraženi v denarnih merskih enotah, redke so izjeme, ko so za potrebe primerjanja izraženi v merskih enotah (Kodeks računovodskih načel, točka 131).

Računovodski predračuni so tudi podlaga za poslovno odločanje v okviru načrtovanja, kjer se na podlagi predvidevanja prihodnosti določa prihodnje delovanje, zastavlja poslovne cilje in postopke za njihovo uresničevanje (Kodeks računovodskih načel, točka 132).

Podatki iz predračunov se uporabljajo tudi v knjigovodstvu, kjer se načrtovane cene uporabijo pri obračunavanju porabe in zalog materiala, proizvodov in nedokončane proizvodnje (Kodeks računovodskih načel, točka 135).

Sprejeti računovodski predračuni zagotavljajo merilo za presojanje uresničenega in so tako podlaga za nadziranje pravilnosti delovanja in odpravljanje nepravilnosti pri njem (Kodeks računovodskih načel, točka 136).

Računovodski predračuni se lahko uporabljajo tudi pri računovodskem analiziranju, kjer se pripravi pojasnilo o vzrokih za odmik uresničenega od načrtovanega (Kodeks računovodskih načel, točka 136).

Za celotno organizacijo se lahko sestavi več računovodskih predračunov, ki so podlaga za izračunavanje kazalnikov za potrebe poslovnega odločanja (Kodeks računovodskih načel). Sestavi se lahko predračunska bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, gibanja kapitala, finančnih naložb itd. (SRS 20., točka 10).

Za posamezne dele v organizaciji se sestavlja predračun stroškov po stroškovnih mestih ali po mestih odgovornosti, predračun stroškov, prihodkov in odhodkov po področjih delovanja, predračuni poslovnega izida, denarnih tokov ipd. (SRS 20., točka 9).

2.4 SLOVENSKI RAČUNOVODSKI STANDARDI

Slovenski računovodski standardi (SRS) so pravila o strokovnem ravnanju na področju računovodenja, ki ga oblikuje Slovenski Inštitut za revizijo. Zahteve računovodenja standardi podrobno razčlenijo, opredeljujejo, pojasnjujejo in določajo njihov način uporabe. SRS temelji na zakonu o gospodarskih družbah ter mednarodnih standardih računovodskega poročanja in evropskih direktivah. Z razliko od računovodskih načel računovodski standardi podrobneje obdelujejo računovodska načela, metode zajemanja in obdelovanja računovodskih podatkov, oblikovanja in predstavljanja računovodskih informacij, ter njihove hrambe (Slovenski računovodski standard - Uvod, 2006).

Vseh standardov je 40, splošnih standardov je 30 in izhajajo iz zaporedja računovodskih načel, posebni standardi pa obravnavajo posebnosti računovodenja v organizacijah. SRS od 1 do 19 obravnavajo metodiko vsebinskega izkazovanja gospodarskih kategorij, kot so opredmetena (SRS 1) in neopredmetena sredstva (SRS 2), finančne naložbe (SRS 3), zaloge (SRS 4), terjatve (SRS 5), denarna sredstva (SRS 7), kapital (SRS 8), dolgoročni dolgovi (SRS 9), stroški materiala in storitev (SRS 14) ter dela (SRS 15), odhodki (SRS 17), prihodki (SRS 18).

SRS od 24 do 27 obravnavajo metodiko oblikovnega predstavljanja gospodarskih kategorij pri zunanjem poročanju, to je oblikovanja bilance stanja (SRS 24), poslovnega izida (SRS 25), izkaz denarnih tokov (SRS 26) in gibanja kapitala (SRS 27).

SRS od 20 do 23 in 28 do 30 pa obravnavajo metodiko delovanja na posameznem področju računovodenja – predračunavanje (SRS 20), knjigovodenje (SRS 21, 22, 23), nadziranje (SRS 28), analiziranja (SRS 29) in informiranje (SRS 30).

Poleg splošnih obstajajo tudi posebni standardi od SRS 31 do SRS 40. Ti standardi obravnavajo posebnosti računovodenja v organizacijah posameznih vrst, kot so banke (SRS 31), zavarovalnice (SRS 32), društva (SRS 33), zadruga (SRS 34), gospodarske javne službe (SRS 35), nepridobitne organizacije (SRS 36), podjetja v stečaju ali likvidaciji (SRS 37), vzajemni skladi (SRS 38), mali samostojni podjetniki (SRS 39) ter invalidske organizacije (SRS 40).

SRS določa tudi postopek sprejetja posameznega standarda ter njegovo obliko, poleg tega pa postavlja temeljne predpostavke računovodenja, ki sta upoštevanje nastanka poslovnega dogodka in upoštevanje časovne neomejenosti delovanja. To pomeni, da je potrebno računovodske izkaze sestavljati na podlagi računovodenja temeljnih poslovnih dogodkov ter tako, kot da bo organizacija delovala v nedogled, da ne bo poslovanja ukinila ali ga kakorkoli skrčila. SRS postavlja tudi kakovostne značilnosti računovodenja; s tem opominja podjetja, na kaj morajo biti pozorna, kaj je treba upoštevati in uporabljati pri sestavljanju računovodskih izkazov (Slovenski računovodski standard - Uvod, 2006).

SRS določa tudi definicije glavnih gospodarskih kategorij, ki so potem v posameznih standardih še podrobneje definirane. Določeno je merjenje gospodarskih kategorij in vrednosti sredstev, dolgov in kapitala, ki se pri tem dobijo.

SRS določa tudi prevrednotenje sredstev v primeru gospodarskih in družbenih vplivov, kot so spremembe v ponudbi in povpraševanju, tehnološki vplivi. Prav tako SRS določa spremembe računovodskih ocen stanja, ki so zasnovane na najnovejših informacijah; določa spremembe usmeritev delovanja ter popraviljanje napak.

SRS ureja tudi poslovne združitve podjetij in skupne podvige dveh ali več podjetij, ki skupaj obvladujejo gospodarsko delovanje ter ureja konsolidiranje računovodskih podatkov v računovodskih izkazih. Vsako podjetje je nosilec posameznih pravic in obveznosti, skupinski računovodski izkazi pa so sestavljeni iz posameznih izkazov podjetij (Slovenski računovodski standard - Uvod, 2006).

3 ZAKON O DRUŠTVIH

Zakon o društvih (ZDru-1) je bil sprejet na seji Državnega zbora Republike Slovenije 30.5.2006 in ureja področje delovanja društev. 15.07.2009 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o društvih (ZDru-1A), ki spreminja oz. dopolnjuje prvotni zakon (ZDru-1) v 14 členih. Spremembe se dotikajo poimenovanja društev, zbiranja osebnih podatkov za potrebe registra društev, spremenila pa se je tudi denarna valuta, iz slovenskega tolarja v euro.

Zakon ima 61 členov, ki so razporejeni v deset poglavij in ureja upravljanje, ustanovitev, registracijo in prenehanje društva, članstvo v njem, določa finančno poslovanje, odgovornost in nadzor ter skupno evidenco registriranih društev. Zakon ureja pravice in obveznosti društva podobno, kot jih imajo druge pravne osebe, poudarja pa nepridobitni značaj društev.

V 1. poglavju, Splošne določbe, je v 7. členih določen pojem društva in načela delovanja, določen je temeljni akt, pravna osebnost društva, zastopnik društva ter odgovornost za zakonito poslovanje in obveznosti društva. Društvo je definirano kot samostojno in nepridobitno združenje, ki ga ustanovitelji ustanovijo zaradi uresničevanja skupnih interesov (1. člen ZDru-1). Zakon določa 3 temeljna načela, ki so bistvo za ustanovitev in delovanje društva in to so; načelo samostojnosti, nepridobitnosti in načelo javnosti.

Načelo samostojnosti izhaja iz predpostavke, da si društvo samo določi namen in cilje, dejavnost oz. naloge ter način delovanja, odločitve o upravljanju društva pa neposredno ali posredno sprejemajo člani društva (1. člen ZDru-1). Namen, cilje, dejavnost, način delovanja društvo opredeli v temeljnem aktu. Vse odločitve o upravljanju društva morajo člani društva sprejemati neposredno z osebnim izrekanjem na zboru članov ali posredno preko izvoljenih predstavnikov oz. organov.

Načelo nepridobitnosti določa, da ni namen ustanovitve in delovanja društva pridobivanje dobička. Presežke prihodkov nad odhodki društvo trajno namenja za uresničevanje svojega namena in ciljev (1. člen ZDru-1). Vendar zakon opravljanja pridobitne dejavnosti ne prepoveduje. V 24. členu tega zakona je določeno, na kakšne načine društvo lahko pridobi sredstva za delovanje. Iz tega izhaja, da društvo lahko opravlja pridobitno dejavnost, vendar je pomembno, da denarnih presežkov ne razdeli med člane, temveč jih nameni za delovanje društva.

Načelo javnosti določa, da je delovanje društva javno (1. člen ZDru-1). To načelo se razume kot pravica članov ter javnosti do obveščeniosti o delovanju društva. Način obveščanja članov društva določijo v ustanovitvenem aktu, za javnost pa je poskrbljeno z javnimi sejami, glasili, obvestili, vse pogosteje pa tudi na spletu.

Združevanje v društvo je prostovoljno (2. člen ZDru-1). Pravica do svobodnega združevanja je urejena že z Ustavo Republike Slovenije (42. člen URS), prav tako pa tudi z mednarodnopravnimi akti. Vsak posameznik se lahko včlani v več društev, prav tako se lahko društva povezujejo v zveze društev. Član društva ima tudi pravico, da kadarkoli izstopi iz društva. Pravica do včlanitve v društvo pa ni absolutna, saj lahko posameznik postane član društva le pod pogoji, ki jih društvo določi v temeljnem aktu (2. člen ZDru-1). S tem društvo postavi pogoje za uresničevanje skupnih interesov in za uspešno opravljanje dejavnosti društva. Delovanje v društvu temelji na enakopravnosti članov (2. člen ZDru-1). Vsi člani naj bi imeli enake pravice in obveznosti, tako pri odločanju kot pri udeleževanju v dejavnostih društva, kar se kaže v tem, da odločitve o upravljanju društva neposredno ali posredno sprejemajo vsi člani društva ali sodelujejo pri upravljanju preko izvoljenih organov ali zastopnika društva, kar je urejeno v 12. členu tega zakona. Načelo enakopravnosti pa ne pomeni popolne enakosti med člani društva. Neenakost lahko izhaja iz različnega članstva, poslovne sposobnosti, interesa in zmožnosti člana, ob predpostavki, da so vsem članom dane enake možnosti.

3. Člen zakona določa omejitve glede ustanovitve društva, katerega namen, cilji ali dejavnost merijo na nasilno spremembo ustavne ureditve, na izvrševanje kaznivih dejanj ali spodbujajo k neenakopravnosti, razpihovanja sovraštva oz. spodbujajo k nasilju ali vojni (3. člen ZDru-1). Prav tako ni dovoljeno ustanoviti društva, katerega namen je ustvarjanje dobička, ali če je edina dejavnost izključno pridobivanje dobička. Zakon določa tudi, da mora imeti društvo temeljni akt, ki mora biti v skladu s pravnim redom Republike Slovenije (4. člen ZDru-1).

Društvo pravno osebnost pridobi z vpisom v register društev, poslovno sposobnost pa pridobi preko zastopnika (5. člen ZDru-1). Za zakonito poslovanje društva odgovarjata društvo in njegov zastopnik, za obveznosti pa društvo z vsem svojim premoženjem (6. člen ZDru-1). Zakon določa posebne primere, ko lahko upniki terjajo vračilo svojih terjatev od odgovornih oseb društva. 7. člen s nanaša na zvezo društev in na tuja društva, ki delujejo v Sloveniji.

2. Poglavje, Ustanovitev in upravljanje društva, ima 9 členov, ki določajo pogoje za ustanovitev društva in določitev imena, sestavine temeljnega akta, ureja članstvo, upravljanje društva ter določa organe društva.

Društvo lahko ustanovijo najmanj tri poslovno sposobne fizične ali pravne osebe (8. člen ZDru-1), vendar gospodarske družbe ne smejo ustanoviti društva, ki ima v temeljnem aktu določeno dejavnost, katero že opravlja ta družba (8. člen ZDru-1). Društvo je ustanovljeno, ko na ustanovnem zboru ustanovitelji sprejmejo sklep o ustanovitvi in temeljni akt ter izvolijo zastopnika (8. člena ZDru-1). Temeljni akt kot najvišji akt društva je urejen v več členih. Kaj vse mora temeljni akt vsebovati oz. določati, je urejeno v 9. členu. Ustanovitelji v temeljnem aktu uredijo najpomembnejša vprašanja glede delovanja društva ter njegovega upravljanja, zato morajo ustanovitelji posvetiti pisanju temeljnega akta posebno pozornost. Določi se ime in sedež, namen in cilje delovanja društva, dejavnost društva, pogoje in način včlanjevanja ter prenehanja članstva, pravice in

obveznosti članov, način upravljanja društva, zastopanje, način financiranja ter izvajanja nadzora nad premoženjem ter poslovanjem, način zagotavljanja javnosti delovanja ter način prenehanja društva (9. člen ZDru-1). Vsi drugi splošni akti, pravilniki, poslovniki, morajo biti v skladu s temeljnim aktom. Zakon imenu društva posveča veliko pozornost, saj je pomembno, da se pravni subjekti med seboj razlikujejo. Svoboda pri določanju je velika, vseeno pa je nekaj omejitev in zahtev. Ime društva mora biti v slovenščini, na območju narodnih skupnosti pa mora biti obvezno tudi prevod imena v italijanskem ali madžarskem jeziku. (prva točka 10. člena). Ime mora vsebovati besedo društvo, združenja ali klub, razbrati pa se mora tudi dejavnost, ki jo opravlja (10. člen ZDru-1). Ime društva ne sme vsebovati besedne zveze Republika Slovenija (10. člen ZDru-1). Za uporabo imena ali dela imena državnega organa, lokalne skupnosti, gospodarske družbe, ime zgodovinske ali znamenite osebnosti, si mora društvo pridobiti njihovo dovoljenje (10. člen ZDru-1). V pravnem prometu mora društvo uporabljati le svoje registrirano ime (10. člen ZDru-1). Članstvo v društvu je osebno (11. člen ZDru-1). Pravna oseba ne more neposredno zastopati sama sebe, zato jo zastopa pooblaščen oseb. Otroci do sedmega leta starosti in osebe brez poslovne sposobnosti, se lahko včlanijo v društvo le s podpisano pristopno izjavo njihovega zakonitega zastopnika, za mladoletnike med 7. in 15. letom starosti pa mora zakoniti zastopnik ob njihovi včlanitvi podati tudi pisno dovoljenje (11. člen ZDru-1). Sodelovanje pri upravljanju društva je osnovna pravica njegovih članov (Kokalj, 2006, str. 89). Člani društva in pooblaščen osebe pravnih oseb sodelujejo pri upravljanju društva neposredno ali posredno preko predstavnikov, zastopnikov ali izvoljenih organov. Neposredno sodelovanje pri upravljanju je v društvih z veliko člani, ki po možnosti še ne živijo v bližnjih krajih, zelo težavno. Zato v imenu vseh odločitve o različnih vprašanjih sprejemajo zbori članov. Za sprejemanje tekočih in ne najnujnejših odločitev člani društva navadno izvolijo člane v organe društva. Prek volitev je zagotovljeno, da lahko vsak član sodeluje pri sprejemanju in izvrševanju vseh odločitev v društvu.

Zbor članov sprejme temeljni akt in je tudi edino, ki lahko sprejme spremembe tega akta. Zbor članov je zbor, v katerem sodelujejo dejansko vsi člani društva. Način dela in pristojnosti zbora članov določi društvo v temeljnem aktu, tako da bo delalo najbolj normalno in tekoče, zakon tu velja subsidiarno, kar pomeni, da se zakon uporabi le, če društvo načina dela zbora članov ni uredilo v temeljnem aktu (po Kokalj, 2006, 93). Če v temeljnem aktu društvo določi tudi druge organe, mora določiti tudi njihovo sestavo, pristojnosti, odgovornosti, način sprejemanja odločitev, mandatno dobo, način izvolitve in razrešitve članov (13. člen ZDru-1). Za sprejemanje odločitev mora biti po zakonu za sklepčnost organa navzočih več kot polovica vseh članov, odločitve pa so veljavno sprejete, če zanje glasuje večina navzočih članov (13. člen ZDru-1). Društva se lahko med seboj združujejo, odločitev o združitvi pa morajo sprejeti zbori članov vseh društev (15. člen ZDru-1). Lahko pa društva ustanovijo tudi zvezo društev, da bi skupaj uresničevali skupne interese in cilje. Pri tem del suverenosti društva preide na zvezo. Tudi odločitev o zvezi društev morajo sprejeti zbori članov vseh društev (16. člen ZDru-1).

3. poglavje v 7. členih ureja registracijo društva, kdo je pristojen in kako se odloča o registraciji društev in njihovih podružnic in kaj je potrebno predložiti za registracijo.

Za registracijo društev in podružnic tujih društev je pristojna upravna enota, na območju katere je sedež društva oz. podružnice (17. člen ZDru-1). Društvo z registracijo pridobi pravno osebnost, zahtevi za registracijo pa mora po zakonu predložiti zapisnik ustanovnega zbora, iz katerega je razvidno, da so ustanovitelji sprejeli odločitev o ustanovitvi društva, temeljni akt in izvolili zastopnika društva ter po navadi tudi organe. Posamezne določbe se oblikujejo v člene. Na zapisniku se mora videti, kdo vse je bil navzoč, kraj in čas ustanovnega zbora, kdo je bil predsedujoči zboru in kdo je vse to zapisoval. Vse odločitve morajo biti sprejete soglasno (po Kokalj, 2006, 106). Poleg zapisnika se predloži tudi dva izvoda temeljnega akta, seznam s podatki ustanoviteljev z osebnimi podatki, ki so točno določeni v prvi točki 18. člena ZDru-1. Če hoče pravna oseba ustanoviti društvo, mora priložiti tudi dokazilo, da je odločitev o ustanovitvi društva sprejel pristojni organ pravne osebe. Predložiti je potrebno tudi točen naslov sedeža društva ter podatke o zastopniku društva. Pristojni organ mora o vlogi za registracijo društva odločiti v roku 30 dni (19. člen ZDru-1). Če je vloga nepopolna ali nepravilna ali pa je temeljni akt neskladen z zakonom, društvu določi rok, v katerem mora zahtevo dopolniti. Če društvo tega ne stori v določenem roku, se šteje, da je zahteva za registracijo umaknjena (19. člen ZDru-1). Ob kakršnikoli spremembi v temeljnem aktu ali spremembi naslova sedeža društva, mora društvo vložiti zahtevo za registracijo sprememb v 30 dneh od nastale spremembe (20. člen ZDru-1). Zahtevi mora predložiti zapisnik s seje, na kateri se je odločalo o spremembi. Položaj tujih društev je po novem zakonu drugačen. Tuje društvo lahko v Sloveniji deluje le preko podružnic, ki morajo biti registrirane. Podružnica tujega društva nastopa v Sloveniji v imenu in za račun tujega društva (23. člen ZDru-1). Zahtevi za registracijo mora tuje društvo priložiti listine, ki so določene z zakonom. Vse listine morajo biti v slovenskem jeziku (23. člen ZDru-1).

4. poglavje ima 6. členov in ureja premoženje in finančno poslovanje društva. Določa, kaj je premoženje društva in pogoje za opravljanje pridobitne dejavnosti ter prinaša določila o vodenju poslovnih knjig in letnih poročil.

Društva lahko svoja sredstva oz. premoženje pridobijo na mnogo načinov. Za ustanovitev društva premoženje ni potrebno, vendar pa delovanje društva brez sredstev ni mogoče. Zakon vire za pridobitev sredstev za društvo našteva zelo splošno. Premoženje društva tako sestavljajo denarna in druga sredstva, ki jih društva pridobi s članarino, darili in volili, prispevki donatorjev, iz javnih sredstev, z opravljanjem dejavnosti društva, njegove nepremičnine in premične stvari ter materialne pravice (24. člen ZDru-1). Društvo svojega premoženja ne sme deliti med člane (24. člen ZDru-1), prav tako mora vse presežke prihodkov nad odhodki, ki bi jih pridobilo pri opravljanju svoje pridobitne dejavnosti, porabiti za uresničevanje svojega namena ter ciljev (24. člen ZDru-1). Društvo opravlja pridobitno dejavnost pod pogoji, ki jih za opravljanje te dejavnosti določa zakon, npr. za gostinsko dejavnost določila zakona o gostinstvu (po Kokalj, 2006, 128-129). Pridobitna dejavnost mora biti določena v temeljnem aktu, mora biti povezana ter pomagati k

uresničevanju namenov in ciljev društva (25. člen ZDru-1). Zakon ureja tudi vodenje poslovnih knjig in izdelavo letnih poročil, saj zakon o računovodstvu za društva ne velja. Prav tako kot druge pravne osebe mora tudi društvo izkazovati svoje poslovanje. Društvo, ki opravlja pridobitno dejavnost, mora podatke o finančnem in materialnem poslovanju iz te dejavnosti voditi in izkazovati ločeno (26. člen ZDru-1). Društva morajo voditi poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva, ki ga določa slovenski računovodski standard 33. Ob določenih pogojih v tretji točki 26. člena ZDru-1 pa lahko društva vodijo poslovne knjige na enostavnejši način, po sistemu enostavnega knjigovodstva. Društva, ki ne opravljajo pridobitne dejavnosti ali če so prihodki iz nje manjši od 10.000 evrov, lahko vodijo le knjigo prejemkov in izdatkov (26. člen ZDru-1). Za poslovno leto, ki ga zakon enači z koledarskim, mora društvo izdelati letno poročilo, ki vsebuje bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, pojasnila k izkazoma in poročilo o poslovanju društva. Letno poročilo in poslovne knjige morajo omogočati ocenjevanje, ali so presežki prihodkov nad odhodki porabljeni v namene in cilje društva. Letno poročilo sprejme zbor članov (26. člen ZDru-1). Za društva, ki so v poslovnem letu preseгла 1 milijon evrov prihodkov ali odhodkov, zakon določa, da mora njihove računovodske izkaze pregledati revizor (27. člen ZDru-1). Revizorju mora biti dovoljen vpogled v vso dokumentacijo. 28. člen zakon o družtvih določa računovodski standard, ki ga izdelata Slovenski inštitut za revizijo.

5. poglavje v 7. členih ureja pogoje za podelitev statusa društvu, ki deluje v javnem interesu. Določa kdo odloča o podelitvi statusa in kaj mora vloga vsebovati ter pogoje za odvzem tega statusa društvu.

Društvo deluje v javnem interesu na področju kulture, vzgoje in izobraževanja, zdravstvenega varstva, socialnega varstva, izvajanja družinske politike, varstva človekovih pravic, okolja in živali, športa, obrambe ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, gospodarstva, kmetijstva, gozdarstva, veterinarstva ali prehrane, zunanjih zadev, razvoja demokracije ali na drugih področjih, če njegovo delovanje presega interese njegovih članov in je splošno koristno (30. člen ZDru-1). Zakon postavlja tudi pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da društvo pridobi naziv društva v javnem interesu. O podelitvi statusa društva v javnem interesu odloči ministrstvo, pristojno za področje, na katerem društvo deluje (31. člen ZDru-1); če pa za področje ni pristojno nobeno ministrstvo, o podelitvi statusa odloča notranje ministrstvo (31. člen ZDru-1). ZDru-1 v 32. členu ureja vlogo za podelitev statusa. Določa, kje se vloga poda in kaj je treba priložiti. Ureja tudi, katere podatke mora pristojno ministrstvo pridobiti iz uradnih evidenc. Določeni so tudi pogoji, v katerih društvo izgubi status društva v javnem interesu, če ne izpolnjuje več pogojev za pridobitev tega statusa ali če ne opravlja več dejavnosti v javnem interesu, če ne izpolni vseh obveznosti do pristojnega ministrstva glede obveščanja o svojem delovanju ali če se statusu samo pisno odreče (34. člen ZDru-1).

6. poglavje v 9. členih ureja pogoje za prenehanje društva, določa izbris društva iz registra po prenehanju ter pravice upnikov do poplačila terjatev.

Društvo lahko preneha delovati po volji članov ali neodvisno od članov. Najbolj pogost način prenehanja delovanja društva je, če zbor članov sprejme sklep o prenehanju

društva (38. člen ZDru-1). Že v temeljnem aktu društva mora biti določen način prenehanja društva in razpolaganje s premoženjem društva. Če v sklepu o prenehanju ni določen naslednik premoženja, pripada premoženje društva lokalni skupnosti, na območju katere je imelo društvo svoj sedež (38. člen ZDru-1). Zastopnik društva mora v 30 dneh pristojni organ obvestiti o sprejetju sklepa o prenehanju ter zahtevati izbris društva iz registra društev (38. člen ZDru-1).

Če je društvo dalj časa plačilno nesposobno ali nelikvidno, se nad njim lahko opravi stečajni postopek; za društvo v javnem interesu je potrebno za stečaj soglasje ministrstva (40. člen ZDru-1). Pred začetkom stečajnega postopka lahko društvo upnikom predlaga sklenitev prisilne poravnave; s tem društvo ne preneha delovati (40. člen ZDru-1).

Društvu se lahko prepove delovanje tudi s sodno odločbo, ki jo izda Upravno sodišče Republike Slovenije. Društvo, ki izvaja dejavnost, ki je prepovedana s tem zakonom, se prijavi državnemu tožilcu, ta pa nato vloži tožbo na Upravno sodišče (41. člen ZDru-1).

Zakon ureja tudi prenehanje po zakonu, če društvo dejansko preneha delovati ali če je bilo v zadnjih 5 letih dvakrat pravomočno kaznovano (42. člen ZDru-1).

Pristojno sodišče izvede postopek likvidacije, če društvo preneha delovati s sodno odločbo, po zakonu ali če upnik obvesti društvo o svojih terjatvah.

Društvo se izbriše iz registra na podlagi pravomočne odločbe pristojnega organa, to je lahko sodišče ali upravna enota. Če se društvo spoji ali pripoji k drugemu društvu, se iz registra izbriše na podlagi odločbe o registraciji novega društva ali odločbe o registraciji pripojitve društva (44. člen ZDru-1).

7. poglavje, Evidence, v 5. Členih ureja centralni register društev, register podružnic tujih društev in evidenco društev v javnem interesu.

Register društev, v katerem so vpisana vsa registrirana društva, sestavljata registrska knjiga in zbirka listin (46. člen ZDru-1). Za vodenje registra so pristojne upravne enote, vsaka za svoje območje, za centralni register društev pa ministrstvo za notranje zadeve (46. člen ZDru-1). Podružnice tujih društev se vpisuje v register podružnic tujih društev (47. člen ZDru-1). Register podružnic tujih društev vodijo isti organi kot register društev. Evidenco društev v javnem interesu vodijo ministrstva za tista društva, ki so jim podelila ta status.

8. poglavje v 1. členu ureja nadzor nad izvajanjem določb zakona.

Zakon vzpostavlja nadzor treh organov: Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve, Davčna uprava Republike Slovenije, Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPEŠ). Vsak organ je pooblaščen za ločeno področje, s tem je zagotovljen uspešen nadzor (po Kokalj, 2006, 192).

9. poglavje v 2. členih ureja kazenske določbe za prekrške pri delovanju društva.

Zadnje 10. Poglavje, so Prehodne in končne določbe.

4 ZAKONODAJA NA PODROČJU ŠPORTA

Družba je v današnjem času polna različnih družbenih področij, od vzgoje in izobraževanja, do kulture, zdravstva, znanosti, turizma. Šport je tudi del družbe in ima že od nekdaj pomembno vlogo v razvoju kulture vsakega naroda, zato so različne mednarodne organizacije uredile to področje z raznimi dogovori, listinami, načeli, resolucijami. Cilj teh dokumentov je ohraniti čistost športa, izogniti se negativnim pojavom v športu, spodbujati športno aktivnost, zagotoviti finančno podporo. Vlade posameznih držav se s podpisom teh dokumentov strinjajo, da bodo priporočila upoštevala pri uvajanju domače zakonodaje. (glej Šport, 2008). Šport je skozi desetletja postajal vedno bolj usmerjen v posel, s tem pa je potreboval tudi varnost, ki mu jo zagotavljajo pravna pravila. Temeljna akta, ki v Sloveniji urejata področje športa, sta Zakon o športu in Nacionalni program športa.

4.1 ZAKON O ŠPORTU

Zakon o športu v 15 poglavjih ureja definicijo športa, načine njegovega uresničevanja v praksi, opredeljuje nacionalni program športa, letni program športa Vlade Republike Slovenije, Strokovni svet Republike Slovenije za šport, Javni zavod za šport, definira športne objekte, njihovo uporabo, strokovnega delavca v športu, športnika in vrhunskega športnika, ureja zasebno delo v športu, zdravstveno varstvo v športu, določa pravila za športne prireditve, inšpekcijski nadzor v športu ter ureja vodenje različnih evidenc, ki pomagajo spremljati stanje v športu.

4.2 NACIONALNI PROGRAM ŠPORTA

Z nacionalnim programom športa se soustvarja pogoje za razvoj športa. Nacionalni program ureja organizirano dejavnost športa, to je športno vzgojo, športno rekreacijo, kakovostni in vrhunski šport ter šport invalidov, ki je v javnem interesu in se sofinancira iz javnih sredstev (glej NPŠ, 2000).

V programu so določena izhodišča razvoja športa na nacionalni ravni, v enajstih točkah določa cilje in naloge, kot so: mladim omogočiti ustrezno in strokovno vodeno športno vzgojo, spodbujanje in širjenje neformalnega ukvarjanja s športom, povečevanje števila športnih društev, športno aktivnih prebivalcev, njihovo športno ozaveščenost ter pripadnost posameznika športu. Veliko skrb nacionalni program namenja gradnji in vzdrževanju športnih objektov, stalnemu izobraževanju, usposabljanju in izpopolnjevanju strokovnih kadrov, kar je pomembno za razvoj športa.

Vsebina in obseg nacionalnega programa športa obsega 8 strani in ureja področje športa od predšolske vzgoje otrok, različnih izobraževalnih programov za otroke, vzgoje šoloobveznih otrok, otrok s posebnimi potrebami, usmerjanja otrok v vrhunski šport,

interesne športne vzgoje mladine in športnih dejavnosti študentov, športne rekreacije, kakovostnega in vrhunskega športa in športa invalidov.

Program ureja tudi strokovne in razvojne smernice, ki pomagajo k razvoju in uspešnosti. Ureja izobraževanje in usposabljanje kadrov ter znanstvenoraziskovalno dejavnost na področju športa. Določa dejavnosti za spremljanje pripravljenosti športnikov, dejavnosti za preprečevanje uporabe nedovoljenih poživil, financiranje športnih objektov, ureja način izpeljave nacionalnega programa, merila za financiranje programa, določa prednostne naloge, kot so športna vzgoja otrok, mladine študentov, vrhunski šport, gradnja in vzdrževanje športnih objektov.

4.3 ZAKON O DRUŠTVIH

Zakon o društvih sem opisal že v 3. poglavju. Za področje športa je pomemben predvsem zaradi tega, ker so pri nas športni klubi ustanovljeni in delujejo kot društva. Zakon ureja upravljanje, ustanovitev, registracijo in prenehanje društva, članstvo v njem, določa finančno poslovanje, odgovornost in nadzor ter skupno evidenco registriranih društev. Ureja tudi pravice in obveznosti društva podobno, kot jih imajo druge pravne osebe, poudarja pa nepridobitni značaj društva.

4.4 PODZAKONSKI AKTI

Podzakonski akti na področju športa so predvsem pravilniki, ki podrobneje urejajo določena področja, ki so z Zakonom o športu določena le generalno. Pravilnikov je kar nekaj, sam pa sem naštel tiste, ki so pomembni za delovanje društva.

Pravilnik o podelitvi statusa društva, ki deluje v javnem interesu na področju športa.

Pravilnik o vodenju razvidov po Zakonu o športu, ki je leta 2008 združil tri različna pravila o vodenju razvidov zasebnih športnih delavcev, o poklicnih športnikih in športnih objektih.

Vsaka panožna športna zveza, v primeru KK Domžale je to Košarkarska zveza Slovenije, pa ima tudi svoja interna pravila, ki se jih morajo društva držati. Pravilnik o licenciranju, Tekmovalni pravilnik, Registracijski pravilnik vsebuje le nekaj pravil, ki se jih mora društvo držati, da se udeležuje tekmovanj pod okriljem Košarkarske zveze Slovenije.

4.5 EVROPSKI DOKUMENTI O ŠPORTU

Na področju športa v Evropi in svetu ni neke trdne zakonodaje, ki bi športu dajala pravni okvir delovanja, tako da šport ohranja svojo avtonomnost in specifičnost delovanja. Vladne in nevladne organizacije so sprejele skozi zgodovino veliko različnih dokumentov, raznih deklaracij, listin, priporočil, usmeritev, ki dajejo usmeritev za delovanje in razvoj športa po svetu. Namen dokumentov je zaščititi šport pred preveliko komercializacijo in profesionalizacijo, ohraniti čistost športa in omogočiti, da se s športom lahko ukvarjajo vsi ljudje (glej Šport, 2008). Spodaj bom naštel in opisal nekaj glavnih dokumentov, ki so bili sprejeti v Evropi na področju športa.

Najpomembnejša je prav gotovo Evropska listina o športu, ki jo celostno dopolnjuje še Kodeks etike v športu. Poudarek listine je na dostopnosti športa vsem, dati možnost mladim, da se naučijo telesne vzgoje in športnih spretnosti, da ima vsak možnost udeleževanja v športu in rekreaciji v varnem in zdravem okolju ter ščititi in razvijati moralne in etične vrednote športa, človekovo dostojanstvo. Listina tudi podpira prostovoljstvo v športu, ne dovoljuje diskriminacije, vzpostavlja temelje za razvoj telesnih zmogljivosti in za pridobivanje osnovnih spretnosti posameznika v športu in za primerno spodbujanje mladih ljudi k športnemu udeleževanju. Listina spodbuja športno aktivnost, tekmovalni šport v sodelovanju s športnimi organizacijami, spodbuja pomoč pri financiranju vrhunskih športnikov, določa pogoje za izobraževanje kadrov v športu, spodbuja pa tudi prizadevanje pri ohranjanju narave in varstvu okolja ter dviganje nivoja znanja in zavesti ljudi o odnosu med športom in naravo (glej Šport, 2008).

Mednarodna listina o telesni vzgoji in športu je bila sprejeta leta 1978 na zasedanju UNESCO, cilj listine pa je bil zagotoviti večjo udeležbo javnosti v športnih aktivnostih, poudariti vlogo športa v izobraževalnem sistemu, povezanost med telesno aktivnostjo in zdravjem, pomembnost opreme in raziskav na področju športa (glej Šport, 2008). Glavni namen listine je poudariti pomen aktivnega življenja ter ukvarjanja s športom.

Načela politike športa za vse je listina, ki je podlaga za kasnejšo Evropsko listino o športu. Načela so določili strokovnjaki in ministri Sveta Evrope, listina je bila leta 1986 sprejeta kot priporočilo takratnim članicam Sveta Evrope (glej Šport, 2008). Že samo ime pove, kaj je cilj listine; to je predvsem omogočiti ukvarjanje s športom vsem ljudem, poudariti pozitiven vpliv športa, oblikovanje skupne politike športa.

Evropski Svet je v zgodovini priredil kar nekaj konferenc na temo športa, na katerih so prihajali do različnih spoznanj, zaključkov, izmenjave mnenj, pogledov.

Na Evropskem manifestu o mladini in športu leta 1995 v Lizboni so izdali listino, ki govori o športu otrok in mladine v vzgojnem, šolskem sistemu, pomen športa za vzgojo in celostni razvoj mladine. Listina določa, da morajo šole poskrbeti za varno šolsko in zunajšolsko aktivnost otrok, omogočiti dostop do športnih objektov.

Leta 1996 je bila na Madžarskem sprejeta Deklaracija evropske konference o športu in lokalnih skupnostih, kjer je bil poudarjen pomen lokalnih skupnosti za razvoj športa. Prišli so do zaključkov, da se mora šport kot javno dobro spodbujati z javnimi sredstvi, spodbujati je treba sodelovanje med javnimi in zasebnimi organizacijami, oblast mora zagotoviti športne površine in objekte, ki bodo dosegljive čim širšemu krogu ljudi, poudarjati pomen razvijanja športnih programov in promovirati pomen ukvarjanja s športom za zdravje ljudi (glej Šport, 2008).

Evropski parlament je leta 2003 sprejel resolucijo Šport kot sredstvo za spodbujanje izobrazbe, zdravja, razvoja in miru. Z njo so hoteli ustvariti pogoje za razvojne programe in projekte, v katerih bodo preko športa povezovali področje zdravja, izobraževanja, enakosti med spoloma, krepili družbene vrednote, kot so moštveni duh, pošteno

tekmovanje, sodelovanje, strpnost, solidarnost. Cilj je krepiti pomen športnih organizacij in projektov, preko katerih se družba bori proti socialni izključenosti, nasilju, neenakosti, rasizmu. Poskuša se zagotoviti javni denar za razvojne programe zasnovane na športu v razvitih državah in posebej v državah v razvoju (glej Šport, 2008).

Bela knjiga o športu, ki jo je sprejela Evropska komisija leta 2007 v Bruslju, je nastala v sodelovanju olimpijskih komitejev in športnih zvez ter ostalih zainteresiranih strani. Njen namen je zagotoviti strategijo usmeritve razvoja športa v EU. Dokument določa nekaj bistvenih stvari kot so: priznana je pomembna vloga športa v družbi in gospodarstvu, poudarja upad fizične aktivnosti prebivalstva in ukrepe, da se ta trend ustavi in obrne spet navzgor, predstavljeni so različni vidiki pomena ukvarjanja ljudi s športom, podpira trajnostni razvoj, javno podporo športu, zaščito mladih športnikov, spodbuja prostovoljno delo, izobraževanje in usposabljanje, boj proti doppingu (glej Šport, 2008).

5 PREDSTAVITEV KOŠARKARSKEGA KLUBA HELIOS DOMŽALE

Zgodovina košarke v Domžalah je polna zanimivih zgodb, težav, iznajdljivosti meščanov, požrtvovalnosti, porazov, zmag. Do danes se je košarka močno vtisnila v srca Domžalčanov. Glavna značilnost domžalske košarke je v dobrem delu z mladimi košarkarji, ki so skozi vso zgodovino množično vključeni v 1. ekipo. Košarkarski klub je ob 50 letnici kluba izdal knjigo o zgodovini košarkarskega kluba, le-ta pa je bila tudi moj glavni vir pri opisu zgodovine košarke v Domžalah.

5.1 ZGODOVINA KOŠARKE V DOMŽALAH

Vse skupaj se je začelo leta 1950, ko sta Domžalčana Anton Orehek – Brate in Vid Zule, sicer dijaka srednje usnjarske šole v Karlovcu, med poletnimi počitnicami v Domžale kar z vlakom prinesla košarkarski koš. Konstrukcija je bila lesena, žoga v začetku nogometna, igrišče pa peščeno in ga je bilo potrebno med igro polivati z vodo. Velika požrtvovalnost in vloženi trud prvih igralcev košarke sta pripomogla, da so se pogoji iz leta v leto izboljševali. Tako so leta 1951 že imeli kovinsko konstrukcijo koša, leta 1953 pa še močnejšo konstrukcijo kar iz železniških zapornic. Razsvetljava igrišča je bila s pomočjo Usnjarske šole Domžale urejena avgusta 1955. V prvih letih je vse skupaj delovalo pod okriljem Telesnovzgojnega društva (TVD) Partizan, aprila 1956 pa je bilo ustanovljeno športno društvo (ŠD) Domžale, ki je vključevalo več športnih društev iz Domžal.

Društvo je že leta 1956 imelo okoli 50 članov različnih starosti, ki so nastopali na tekmovanjih. Prva ekipa je nastopala v republiški ligi, kjer je prvo leto zasedla zadnje mesto, tako da je naslednja leta igrala v podzveznem tekmovanju. Društvo je imelo kar nekaj težav, med njimi premalo finančnih sredstev, ni imelo trenerjev, zato so morali biti trenerji kar igralci sami, organizacija ni bila najboljša, nujne opreme za treninge in igro skoraj ni bilo, imeli so samo eno žogo. Zaradi zunanjega igrišča v zimskih časih vadba ni bila mogoča.

Prelomnica v razvoju košarke se je zgodila v 60 letih. Leta 1961 so košarkarsko igrišče asfaltirali, tako da je postalo igrišče večnamensko, tudi za ostale športe v mestu. Na občinski ravni pa je bilo tudi določeno, da se bo začela graditi večnamenska dvorana. Ekipa je z izboljšanimi pogoji za vadbo in s trenerjem hitro začela dosegati boljše rezultate. 1. ekipa se je vrnila v 1. Republiško ligo. Popularnost košarke v Domžalah se je začela večati, vedno več je bilo mladih, ki so se želeli spoznati s tem športom. Leta 1962 so najmlajši, pionirji, osvojili naslov republiškega prvaka. Košarkarsko društvo je poleg tekem po Sloveniji in skupni državi igralo tudi mednarodne tekme v Livornu, Sieni, Viareggi, Radentheimu na Koroškem, Gradcu.

V sredini 60. let se je domžalska košarka znašla v krizi. Rezultati so bili slabi, vzdušje in odnosi znotraj ekip netovariški, finančna sredstva minimalna, ekipa je leta 1965 izpadla iz 1. Republiške lige. Ljudje so stopili skupaj, zavihali rokave in rezultati so bili že kmalu vidni. 1. moštvo je bilo leta 1967 v republiški ligi na 2. mestu, kar jim je dalo pravico, da naslednje leto tekmujejo v novoustanovljeni 2. Zvezni ligi Jugoslavije, v kateri so nastopale ekipe Boraca iz Banje Luke, Rabotniškega iz Skopja, Bosne, Kvarnera iz Reke, Slobode iz Tuzle in druge.

Leta 1968 je bila otvoritev Hale komunalnega centra. Izgradnja dvorane je bila zelo velika pridobitev za domžalski šport na splošno, saj so lahko športniki sedaj trenirali ne glede na vremenske razmere, tudi pozimi. Tekme so bile v novi dvorani dobro obiskane, saj se je na nekaterih zbralo tudi čez 1000 gledalcev.

Do leta 1971 so se tekme še lahko igrale na zunanjih igriščih, zato je sezona trajala v poletnih mesecih, za sezono 1971/1972 pa so vse ekipe igrale v dvoranah, zato so sezono začeli že novembra 1971 in jo končali pomladi leta 1972.

V Domžalah se je že v zgodovini organiziralo več turnirjev za različne starostne kategorije. Med večjimi Memorialni turnir Franca Šircija leta 1962 in 1963, Balkansko prvenstvo za mladinke leta 1969, Festival pionirjev in pionirk Slovenije v sezoni 1971/1972. Leta 1973 je bil ustanovni sestanek Zbora trenerjev košarke. Cilj je bil izboljšati delo trenerjev, povezanost med trenerji, uvedeno je bilo selekcioniranje mladih igralcev po piramidnem sistemu, področje Domžale-Kamnik je zastopala ekipa KK Domžale.

Košarkarji so v prvi polovici 70. let igrali v 2. Zvezni ligi, klub je postal stabilen ligaš, vendar je v drugi polovici 70. let prišlo do pomladitve ekipe, rezultati so se slabšali, ekipa je nihala med 2. Zvezno in Slovensko ligo, velik problem pa so bile finance, saj je ob veliki množičnosti različnega športa težko zbrati dovolj finančnih sredstev za vsa tekmovanja košarkarjev.

Leto 1980 je nova prelomnica v košarki v Domžalah, saj je tistega leta prišlo do prvega tesnejšega sodelovanja med košarkarskim klubom in podjetjem iz Domžal. Tovarna barv in lakov Helios je prevzela pokroviteljstvo nad člansko ekipo košarkarjev, to sožitje pa traja že 30 let.

Košarkarski klub Domžale je v začetku 80. let začel prirejati poletne klubske tabore za pripravo na novo sezono. Tako so bile leta 1983 v Umagu prve poletne priprave na morju vseh klubskih ekip, razen članov. Neprekinjeno vse do danes se klubski tabori organizirajo vsako leto.

Po izpadu iz 2. Zvezne lige v sezoni 1981/1982 je ekipa od te sezone naprej igrala v Slovenski košarkarski ligi, saj se ji ni nikoli več uspelo uvrstiti v 2. Zvezno ligo, kljub osvojitvi prvaka Slovenije sezono kasneje, saj so po reorganizaciji sistema tekmovanja vse slovenske ekipe razen Olimpije igrale v isti ligi. V močni slovenski ligi je članska ekipa

dosegala dobre rezultate, zanemarjeno pa ni bilo niti delo z mladimi, po katerem slovi domžalski košarkarski klub.

Leta 1985 je kadetska ekipa osvojila 2. mesto v Sloveniji, mladinska pa je bila prvak Slovenije leta 1987. Z naslovom republiškega prvaka je ekipa mladincev nastopila na polfinalnem turnirju Jugoslavije, s tremi zmagami pa so se uvrstili na finalni turnir, ki je bil v Domžalah. Domžalska ekipa je osvojila končno 2. mesto v Jugoslaviji. Istega leta je prvak Slovenije postala tudi pionirska ekipa, katere člana sta bila tudi kasnejša članska reprezentanta Rado Trifunovič in Boris Gorenc. Uspehi mlajših selekcij so se nadaljevali, tako je kadetska ekipa, ki je bila 2 leti prej slovenski prvak, osvojila 5-8 mesto v Jugoslaviji, pionirska ekipa pa je osvojila naslov prvaka Slovenije leta 1989. Z mešanico mladih igralcev iz mladinskih selekcij ter okrepitvami iz Slovenije in tudi tujine je članska ekipa v sezoni 1990/1991 osvojila še zadnji republiški naslov, kar pa jim ni dalo pravice nastopa v 2. Zvezni ligi, saj se je Slovenija osamosvojila.

V prvi samostojni sezoni slovenske košarkarske lige 1991/1992 so bile ekipe razdeljene na dve skupini, Domžalčani so osvojili končno 3. mesto. S tem so si priborili nastop v mednarodnem pokalu Radivoja Korača. Mladi domžalski košarkarji so leta 1992 nadaljevali z uspehi, saj so postali pionirski slovenski prvaki, naslednje leto pa so na pionirskem festivalu, na katerem igrajo pionirske selekcije, z nespremenjeno ekipo ponovno zmagali.

Leta 1992 je Košarkarski klub Domžale organiziral velik košarkarski mednarodni turnir, ki se je odigral na odprtem teniškem igrišču centra Ten-Ten v Domžalah. V Sloveniji do takrat ni bilo tako močnega turnirja, saj so na njem igrale ekipe Zadra, Panionisa iz Aten, Stefanela iz Trsta, Cibone iz Zagreba, Smelt Olimpije in domačega Heliosa. V naslednjih letih je bil turnir organiziran v Hali komunalnega centra, nastopile pa so tudi ekipe Panathinaikosa iz Grčije, Tofasa iz Turčije, Wroclawa iz Poljske.

Leta 1999 so si domžalski pionirji ponovno priigrali naslov državnih prvakov. Po nekaj letih brez vidnih rezultatov v mlajših selekcijah so v sezoni 2010/2011 domžalski kadeti in mladinci osvojili naslov državnih prvakov Slovenije, kar je dokaz, da bo košarka v Domžalah še dolgo živela.

Največji uspeh v zgodovini Košarkarskega kluba Helios Domžale je prav gotovo osvojitve naslova državnega prvaka in pokalnega naslova v sezoni 2006/2007, k temu uspehu in nadaljnjemu napredku, pa je veliko pripomogla uvrstitev v Jadransko ligo leta 2005.

5.2 KOŠARKARSKI KLUB KOT DRUŠTVO

Košarkarski klub Domžale je urejen kot društvo. Kot svoje glavne dejavnosti ima v statutu določene razvijanje košarkarske igre, povezovanje članov, vzgojo in izobraževanje v vseh oblika športnega delovanja (6. Člen Statut KK Domžale). Društvo opravlja gostinsko dejavnost in dejavnost fitnes centra kot dopolnilni dejavnosti v obsegu, potrebnem za uresničevanje namena in cilja društva (39. Člen Statut KK Domžale).

Društvo je že skozi zgodovino dajalo velik poudarek popularizaciji košarke v domžalski občini in širše, privabljanju mladih v košarko, popestritvi življenja občanov s tekmovanji in učenju zdravega, aktivnega preživljanja prostega časa.

Košarkarski klub Domžale s 1. člansko ekipo nastopa v 1. Slovenski košarkarski ligi pod okriljem Košarkarske zveze Slovenije od leta 1991 in je poleg Ljubljanske Olimpije edini slovenski klub, ki vse od osamosvojitve Slovenije igra v 1. Ligi neprekinjeno. Med leti 2004 in 2010 je košarkarski klub tekmoval tudi v Jadranski ligi, kjer nastopajo najboljše ekipe iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Črne Gore in Bosne in Hercegovine. Za sezono 2011/2012 se je ponovno uvrstil v to tekmovanje. Klub je zadnjih nekaj let konstantno v vrhu slovenske košarke, krona vseh uspehov pa je bil pokalni in državni naslov v sezoni 2006/2007 (glej KK Helios Domžale, 2011).

Košarkarski klub Domžale daje velik poudarek delu z mladimi, saj se je skozi zgodovino v mlajših selekcijah zvrstilo ogromno otrok in mladine (glej KK Helios Domžale, 2011). V košarkarskem klubu je formiranih 5 ekip mlajših selekcij, ki glede na starost tekmujejo v različnih ligah. Lige, ki jih vodi in organizira Košarkarska zveza Slovenije so U-10, U-12, U-14, U-16 in U-18. V košarkarskem klubu pa je organizirana tudi šola košarke, v kateri po osnovnih šolah v občini Domžale trenira preko 100 otrok med 1. in 6. Razredom.

Košarkarski klub Domžale vsako leto v septembru za vse mlajše selekcije priredi tudi tedenski pripravljalni tabor. Tabor ima že skoraj 30-letno zgodovino. Na taboru je poleg košarke veliko časa tudi za prosti čas, druženje in nova prijateljstva.

5.3 ORGANIZACIJA DRUŠTVA

Košarkarski klub Domžale predstavlja in zastopa predsednik, strokovno delo pa usklajuje in organizira direktor kluba, ki ga postavi upravni odbor. Naloga direktorja je tudi obveščanje javnosti o delu društva.

Statut košarkarskega kluba Domžale, ki je bil sprejet 6.9.2006, določa v 21. členu 5 organov društva. To so; občni zbor, upravni in nadzorni odbor ter častno sodišče in predsednik.

Mandatna doba vseh organov košarkarskega kluba Domžale je 4 leta, možna pa je ponovna izvolitev.

Najvišji organ Košarkarskega kluba Domžale je občni zbor, ki ga sestavljajo vsi člani društva. Redni občni zbor je enkrat letno, izrednega pa skliče predsednik košarkarskega kluba na zahtevo upravnega, nadzornega odbora ali petine članov društva. Občni zbor sprejema statut, program dela, finančni in zaključni načrt, odloča o predlogih, pobudah in prošnjah organov društva in svojih članov.

Upravni odbor je po statutu najvišji organ upravljanja Košarkarskega kluba Domžale. Sestavlja ga 4 – 7 članov, ki so izvoljeni na občnem zboru. Člani upravnega odbora izvolijo podpredsednika in predsednika upravnega odbora, ki pa je hkrati tudi predsednik

Košarkarskega kluba. Upravni odbor usklajuje delo med organi društva, daje soglasje pri sklepanju pogodb, , izvaja finančni načrt, upravlja s premoženjem.

Nadzorni odbor spremlja in nadzoruje delo organov Košarkarskega kluba Domžale, celotno gospodarsko, finančno in materialno poslovanje. Nadzoruje predvsem namen porabe sredstev, količino porabe, ugotavlja zakonitost in pravilnost poslovanja organov. O svojih ugotovitvah poroča upravnemu odboru in občnemu zboru. Sestavljajo ga 3 člani.

Častno sodišče obravnava grobe kršitve pravil statuta ali škode, ki so bile storjene društvu. Sestavljajo ga 3 člani, ki izmed sebe izvolijo predsednika. Častno sodišče lahko izreče opomin, prepoved opravljanja funkcije za največ 2 leti ali pa člana izključi iz društva.

6 ŠPORTNA KULTURA

Sodobni šport je že od svojih začetkov v 18. in 19. stoletju povezan z naravno potrebo človeka po gibanju. Iz tega se je razvilo mišljenje, da ima že otrok potrebo po gibanju in vzgoji v naravnem okolju, kar je pripomoglo k temu, da je bila športna vzgoja hitro priključena v evropske šolske sisteme. Šport kot telesna aktivnost je v današnjem času uveljavljena in pogosta kulturna praksa (glej Starc, 2003).

6.1 ŠPORT SKOZI ZGODOVINO

Prvi pojavi športa, s katerimi lahko povežemo sodobni šport, so znani že iz starogrških (gimnastika) in rimskih časov (gladiatorstvo). V tistih časih je bil cilj razviti telo, duha skozi prakso športa. Razvoj je bil vedno pogojen z razmerami, ki so takrat vladale v družbi; tako so bile telesne prakse športa v antični Grčiji drugačne kot kasneje v Rimu. V antični Grčiji so športne igre prirejali v čast bogov, sodelovanje na igrah pa je predstavljalo poklon bogovom; iz teh iger v čast bogovom, izvirajo antične olimpijske igre (glej Starc, 2003).

Skozi zgodovino je telesna praksa športa služila tudi v vojaške namene že v antični Grčiji in Rimu, predvsem pa v srednjem veku, ko športa za zabavo niso poznali; simboliziral je »nizko kulturo«. Aristokrati so prakticirali tiste športe, ki so bili uporabni tudi v vojnah, sabljanje, ježo, lokostrelstvo. Cerkev je zatirala telesno kulturo, telo je pojmovala kot slabotno in grešno, ukvarjanje z nevojaškimi športi je bilo kaznivo (Starc, str. 33, 2003).

Šele s koncem srednjega veka se je poskušalo oživiti starogrške oblike telesnih praks, dovoljeno se je bilo ukvarjati z »nevojaškimi« športi, čeprav je trajalo še nekaj stoletij, da se je uveljavila miselnost, da je lahko telesna aktivnost še kaj več kot le krepitev telesa (Starc, str 34, 2003). Z razvojem znanosti, predvsem medicine, in razumskim dojemanjem sveta, je nastal prelom v miselnosti ljudi, cerkvene nauke so začela izpodrivati znanstvena odkritja o človeku in telesu (glej Starc, 2003).

V 19. stoletju so se izoblikovali različni gimnastični sistemi (Sokolstvo), ki so zelo togo predpisovali izvajanje točno določenih gibov in vaj. Ta sistem se je izrabljal tudi v politične namene, organizacija je bila vojaška, pripadniki so nosili uniforme, organizirale so se množične prireditve, velika je bila pripadnost skupini. Ideja o športu kot telesni praksi za zdrav razvoj posameznika je postala še bolj aktualna z razvojem industrializacije, saj je s spremembo dela (rudniki, tovarne, mlini) delo postalo težko in nevarno. Delavec je moral biti učinkovit, zanesljiv in zdrav (glej Starc, 2003).

Vednost, da se zdrav duh razvije le v zdravem telesu (Rousseau;v Šugman 1997), je bila temelj za vključitev telesnih praks športa v vzgojne namene. V drugi polovici 19. stoletja je šport postal sestavni del evropskih šolskih sistemov (glej Starc, 2003).

6.2 POMEN GIBANJA OTROK IN MLADINE

Šolski šport v 19. stoletju je imel v začetku glavni namen privzgojiti disciplino, moralo, higieno, sodelovanje in zdravje. Cilj je bil vzgojiti umsko sposobnega, moralno čistega in telesno zdravega odraslega človeka (Starc, str. 119, 2003).

Z osamosvojitvijo Slovenije se je na področju šolskega športa veliko spremenilo. Vso ideologijo prejšnjega sistema, bratstva in enotnosti ljudstev, je nadomestil sistem evropskih narodov, ki je poudarjal različnost vsakega posameznika (glej Starc, 2003).

Osnovni cilj športne vzgoje je postalo izobraževanje in spodbujanje otroka k rednemu ukvarjanju s športom v odrasli dobi. Vsak naj najde šport, ki mu bo ustrejal glede na njegovo telesno zgradbo, nadarjenost, način življenja. Pri pouku športne vzgoje morajo otroci pridobiti vednost, da je za telo potrebno skrbeti, pa tudi praktična znanja kako to skrb uresničevati. Otroku je treba predstaviti čim več različnih športih znanj, med katerimi lahko kasneje sam izbira. S tem se promovira rekreativni šport, hkrati pa se ustvarja tudi baza otrok in mladine za vrhunski šport (glej Starc, 2003).

Otroci na začetku osnovne šole šport odkrivajo predvsem preko igre. Te igre so lahko zelo različne glede na zahtevnost vaj, strogost pravil, število udeležencev. Pri otrocih se najprej pokaže interes za ustvarjalne igre, kjer gradijo in ustvarjajo. Kasneje se priključijo vaje teka, skokov, metov in ostalih osnovnih gibov. Otroci že med seboj tekmujejo, se primerjajo med posamezniki in ekipami. Pomembno je, da se poudarja pomen poštenega boja, medsebojne pomoči, pohvale, spodbude, kolektiva, ustvarjalnosti, sožitja, aktivnosti (Krevsel, 2008).

Skozi igro postanejo te življenjsko pomembne navade zelo hitro pomembna znanja, ki jih kulturni človek potrebuje vse življenje in v najrazličnejših življenjskih situacijah (Krevsel, str. 22, 2008).

7 PRIKAZ LETNEGA FINANČNEGA NAČRTA

Predstavil bom finančni načrt za projekt Šole košarke Košarkarskega kluba Domžale. Poglavje sem razdelil na dva dela: v prvem bom predstavil glavne gospodarske kategorije, nekatere sem tudi uporabil v drugem delu, v katerem sem predstavil prihodke in odhodke za sezono 2011/2012

7.1 GOSPODARSKSE KATEGORIJE

- Sredstva
- Obveznosti do virov sredstev
- Prihodki
- Odhodki
- Stroški
- Poslovni izid

7.1.1 SREDSTVA

Sredstva so premoženje organizacije, s katerimi poljubno razpolaga, katerih vrednost je možno objektivno določiti v trenutku pridobitve in podjetju v prihodnje zagotavljajo koristi (Hočevar in dr., 2008, str. 48). Sredstva se stalno preoblikujejo, nekatera bolj počasi, nekatera hitreje. Glede na to dinamiko sredstva delimo na dolgoročna in kratkoročna. Ta delitev je predpisana tudi s Slovenskimi računovodskimi standardi, zato bom v nadaljevanju sredstva delil po tem ključu. Delitev sredstev je možna tudi na osnovna in obratna ter finančne naložbe. Razlika med delitvama je ta, da se v drugem primeru razvršča sredstva na tista, ki ustvarjajo poslovne prihodke, to so osnovna in obratna sredstva, ter na tista sredstva, ki ustvarjajo finančne prihodke, to so finančne naložbe (glej Hočevar in dr., 2008, str. 49-51).

Dolgoročna sredstva se delijo na *opredmetena* in *neopredmetena sredstva*, *dolgoročne finančne naložbe* in *dolgoročne poslovne terjatve*.

Slovenski računovodski standard 1 **opredmetena osnovna sredstva** opredeljuje kot sredstva, s katerimi podjetje opravlja svojo dejavnost ali storitev ali pa ga daje v najem. Kot opredmetena osnovna sredstva so določena zemljišča, zgradbe, oprema (stroji, naprave, instrumenti, orodja, pohištvo, inventar), v kmetijstvu pa sta pomembni še dve vrsti sredstev, to sta večletni nasadi in osnovna čreda oz. živina.

Neopredmetena sredstva so nedenarna sredstva, ki praviloma niso v fizični obliki. Sem štejemo naložbe v pridobitev materialnih pravic (kot so naložbe v koncesije, patente, licence, blagovne znamke in v dobro ime), že vnaprej vračunani stroški in izdatki (sem štejemo, stroške razvoja, študija in investiranja) ter dolgoročne odložene stroške.

Dolgoročne finančne naložbe so posebna oblika terjatev in se tudi štejejo pod sredstva. To so sredstva, ki jih ima podjetje, da bi z donosi iz njih povečalo svoje finančne dohodke (SRS 3, 2006). Zajemajo dolgoročne finančne naložbe v kapital drugih podjetij in dana dolgoročna posojila (Hočevar in dr., 2008, str. 63).

Dolgoročne poslovne terjatve so pravica, da se od določene osebe zahteva plačilo dolga, dobavo stvari ali opravilo storitve. Največkrat se pojavijo do kupcev lahko pa tudi do dobaviteljev, zaposlenih, financierjev (Hočevar in dr., 2008, str. 63).

Kratkoročna sredstva se delijo na *zaloge* (opredmetena obratna sredstva), *kratkoročne poslovne terjatve*, *kratkoročne finančne naložbe* in *denarna sredstva*.

Kot opredmetena obratna sredstva ali **zaloge** SRS 4 opredeljuje sredstva, ki se porabijo pri ustvarjanju proizvodov in storitev ali v prodaji v okviru rednega poslovanja. Med zaloge se šteje material (polproizvodi, nadomestni deli, osnovni in pomožni material, gorivo), drobni inventar (orodja, naprave, embalaža, ki ne sodijo v osnovna sredstva) in nedokončano proizvodnjo ter proizvode in trgovsko blago. Obratna sredstva so lahko v skladišču na zalogi, v pripravi za proizvodnjo ali že v uporabi ali pa še na poti. (glej SRS 4).

Kratkoročne poslovne terjatve se udenarijo v roku enega leta, vse ostale terjatve se štejejo kot dolgoročne (SRS 5).

Kratkoročne finančne naložbe zajemajo podobne naložbe in posojila kot dolgoročne naložbe, le da jih namerava podjetje v posesti imeti manj kot eno leto in so v posesti za tekoče trgovanje (Hočevar in dr., 2008, str. 74).

Denarna sredstva

Denar je zakonsko plačilno sredstvo, ki je posrednik pri menjavi poslovnih učinkov. Med denarna sredstva štejemo gotovino, knjižni denar in denar na poti (Hočevar in dr., 2008).

7.1.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Obveznosti do virov sredstev so vse obveznosti do pravnih ali fizičnih oseb, pri katerih si organizacija priskrbi sredstva. Viri sredstev so tako lahko vlagatelji kapitala, dobavitelji materiala in storitev, zaposleni, ... Nekatero obveznosti mora poslovni sistem poravnati takoj, druge kratkoročno, tretje dolgoročno, lahko so obveznosti tudi trajne. Obveznosti do virov sredstev kažejo stanje financiranja podjetja, zato morajo biti sredstva enaka obveznostim (Hočevar in dr., 2008, str. 79).

Obveznosti do virov sredstev se delijo na *obveznosti iz naslova kapitala*, *obveznosti iz naslova rezervacij in pasivnih časovnih razmejitev* ter *kratkoročne* in *dolgoročne obveznosti*.

Obveznosti iz naslova kapitala so trajne obveznosti, to pomeni da nimajo določenih rokov vračila. Kapital izraža lastniško financiranje podjetja, torej obveznosti podjetja do lastnikov. Kapital je razčlenjen na več delov: na osnovni kapital, rezerve iz kapitala ter dobička ter čisti poslovni izid iz prejšnjega in tekočega leta (Hočevar in dr., 2008, str. 63).

Obveznosti iz naslova rezervacij in pasivnih časovnih razmejitev

Rezervacije so dolgoročne pasivne časovne razmejitve, ki so vzpostavljene za obveznosti, za katere se lahko pričakuje, da bodo nastopile v prihodnosti šele čez več kot eno leto. To niso denarne rezervacije, omogočajo le pravilen obračun odhodkov in prihodkov med posameznimi leti (Hočevar in dr., 2008, str 84).

Obveznosti iz naslova pasivnih časovnih razmejitev so odloženi prihodki in vnaprej vračunani stroški. Časovne razmejitve so lahko kratkoročne ali dolgoročne. Odloženi prihodki ne vplivajo na poslovni izid obdobja, saj takrat niso nastali ustrezni odhodki, naprej vračunani stroški pa nanj vplivajo, kljub temu da v praksi še niso nastali (glej Kodeks računovodskih načel).

Kratkoročne in dolgoročne obveznosti so finančne in nastanejo zaradi dobljenih posojil in izdanih vrednostih papirjev, ter poslovne, ki nastanejo ob dobljenih kreditih od dobaviteljev in predujmih kupcev.

7.1.3 PRIHODKI

Prihodki so povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev ali zmanjšanj dolgov. Prihodki in odhodki skupaj oblikujejo poslovni izid (SRS 18, 2006). Prihodki so lahko *redni* ali *izredni*.

Redni prihodki so *prihodki od poslovanja*; v praksi so to prodani proizvodi, storitve, trgovsko blago, material. Prihodki od poslovanja so uresničeni tedaj, ko je izstavljen račun, to pomeni da za ugotavljanje prihodkov realizacija plačila ni potrebna. *Prihodki od financiranja* so prihodki v zvezi s finančnimi naložbami, predvsem prihodki iz naslova dividend, obresti od posojil in depozitov (Hočevar in dr., 2008).

Izredni prihodki nastanejo ob izrednem povečanju sredstev ali izrednem zmanjšanju obveznosti do virov sredstev (Hočevar in dr., 2008, str. 126 - 131).

7.1.4 ODHODKI

Odhodki so nasprotje prihodkom, torej zmanjšanje gospodarskih koristi v obliki zmanjšanj sredstev ali povečanj dolgov (SRS 17,2006). Poenostavljeno bi jih lahko obravnavali kot žrtvovane vrednosti za doseganje prihodkov (Hočevar in dr., 2008, str. 116). Odhodke členimo na *redne* in *izredne*.

Redni odhodki so *odhodki iz poslovanja*, ki se nanašajo na prodane proizvode in storitve, ter nabavna vrednost prodanega blaga, materiala. *Odhodki iz financiranja* so

povezani s financiranjem poslovanja poslovnega sistema brez lastništva, to so predvsem odhodki zaradi danih obresti za dobljena posojila in kredite (Hočevnar in dr., 2008, str. 121-124).

Izredni odhodki nastanejo med proizvodnjo ali opravljanjem storitev, ko se izredno zmanjšajo sredstva ali izredno povečajo obveznosti do virov sredstev (Hočevnar in dr., 2008, str. 125).

7.1.5 STROŠKI

Stroški se pojavijo s potroški delovnih sredstev, predmetov dela, storitev in delovne sile pri nastajanju poslovnih učinkov (Kodeks računovodskih načel, točka 83). Stroški so cenovni izraz potroškov in morajo biti smiselno povezani z nastajanjem poslovnih učinkov, drugače se obravnavajo takoj kot odhodki. Stroške lahko delimo na stroške *materiala, storitev, amortizacijo* in *dela* (Hočevnar in dr., 2008, str. 90 - 93).

Pri poslovanju se pojavljajo različni stroški, ki jih lahko razdelimo glede na *stroškovno mesto* ali *nosilca*. Stroškovno mesto je del poslovne enote, v kateri se pri poslovanju pojavljajo stroški, ki jih lahko razdelimo na posamezne stroškovne nosilce. Stroškovni nosilci so proizvodi in storitve, s katerimi se podjetje pojavlja na trgu in zaradi katerih se stroški pojavljajo (glej Kodeks računovodskih načel, točka 87 - 90). Stroški se najprej zberejo na stroškovnih mestih in se od tam razporejajo na proizvode oziroma stroškovne nosilce (Hočevnar, 2007, str. 85).

Stroškovna mesta so lahko temeljna, na katerih stroške zbiramo neposredno, ali splošna pri katerih zbiramo stroške, ki se jih ne da neposredno zbrati na kakšnem stroškovnem mestu in se jih kasneje razdeli na temeljna stroškovna mesta. Ti stroški so v praksi lahko stroški porabljene električne energije za celotno podjetje ali amortizacija stroja, s katerim se dela raznovrstna dela (Hočevnar in dr., 2008, str. 101, 102).

7.1.6 POSLOVNI IZID

Poslovni izid je razlika med prihodki in odhodki v obračunskem obdobju. Možnih je več različnih poslovnih izidov, glede na *prodajo, celotno poslovanje, redno delovanje, na čisti poslovni izid* in *celotni poslovni izid*. Poslovni izidi so pomembni tako za zunanje kot za notranje uporabnike (Hočevnar in dr., 2008, str. 132).

Obstajajo tudi druge vrste poslovnega izida, kot so prispevek za kritje, kosmati poslovni izid in razširjeni dobiček in dohodek, ki so pomembni predvsem kot informacije za notranje uporabnike (glej Hočevnar in dr., 2008, str. 132 - 134).

7.2 PROJEKT ŠOLA KOŠARKE

Projekt Šola košarke je v KK Helios Domžale prisoten že več kot 20 let. Pred tremi leti so se v košarkarskem klubu odločili za prenovo in zasnovali projekt, katerega glavni namen je približati košarko otrokom. Iz Hale komunalnega centra, kjer so prej potekali treningi

Šole košarke, se je ves proces treningov porazdelil po različnih krajih v okolici Domžal. Projekt je v zadnjih dveh letih, kljub začetnim problemom vidno napredoval; letos so priključili novo osnovno šolo Moravče, število otrok se vsako leto povečuje, odziv staršev in otrok je dober. V sezoni 2010/2011 je bilo v Šolo košarke vpisanih okrog 120 otrok.

7.2.1 CILJI PROJEKTA

Nefinančni cilji

- v začetni fazi osnovne šole v šport, Vpeljati otroke
- otrokom lepote športa in košarke, Predstaviti
- discipline, delovnih navad, poštenosti, timskega duha, tekmovalnosti, Naučiti otroke
- talentirane otroke za košarkarske selekcije KK Helios Domžale. Poiskati

Finančni cilji

- odhodke, Pokriti mesečne
- pozitivno ničlo med prihodki in odhodki. Ustvariti

Dolgoročni cilji

- večanje števila otrok, Nadaljnje
- večanje števila osnovnih šol (OŠ Dob, OŠ Radomlje), Nadaljnje
- KK Helios Domžale poiskati sponzorja. V dogovoru s

7.2.2 PROGRAM DELA

Program dela za sezono 2011/2012 (1.10.2011 – 24.6.2012) temelji na predhodni sezoni 2010/2011 ter na pričakovanjih povečanja števila otrok zaradi dobrega odziva staršev in otrok ter priključitve nove šole (osnovna šola Moravče). Šola košarke bo organizirana po 7 šolah v Domžalah in okolici, katere so predstavljene v Tabeli 1.

Tabela 1: Osnovne šole, na katerih bo potekala Šola Košarke v sezoni 2011/2012

Ime osnovne šole	Kraj
OŠ Venclja Perka	Domžale
OŠ Domžale	Domžale

OŠ Rodica	Rodica
OŠ Dragomelj	Dragomelj
OŠ Trzin	Trzin
OŠ Mengeš	Mengeš
OŠ Moravče	Moravče

Vir: lasten

Na vsaki osnovni šoli trenirata 2 različni skupini, glede na starost otrok. Mlajša skupina so otroci iz 1., 2. in 3. razreda, v starejši skupini pa so otroci iz 4., 5. in 6. razreda. Treningi potekajo po koncu pouka, poskuša se najti termine, ki bi otrokom omogočali odhod na trening takoj po koncu pouka ali podaljšanega bivanja torej brez skrbi staršev zaradi prevoza na treninge.

Ob vpisu v Šolo košarke vsak otrok dobi za darilo košarkarsko žogo, na tekmovalnih dnevih pa majico z logotipom KK Helios Domžale.

V projekt Šole košarke bo v letošnji sezoni vključenih 7 trenerjev, ki bodo dvakrat na teden z otroki odkrivali pomen gibanja in športa ter jih seznanjali z osnovami košarke.

Na tekmovalnih dnevih se bo vpeljalo različne športno-tekmovalne igre, kjer se bodo otroci potegovali za različne praktične nagrade KK Helios Domžale.

7.3 NAČRT PRIHODKOV ZA OBDOBJE 1.10.2011 – 24.6.2012

Določeno obdobje med 1.10.2011 in 24.6.2012 je obdobje trajanja košarkarske sezone 2011/2012. Prihodki, ki so ocenjeni na 20.825,00 €, bodo vsi iz naslova članarin. Mesečna članarina znaša 30 €, v dogovoru s starši pa se lahko zaradi različnih vzrokov zmanjša na 15 €. Takih primerov je povprečno 15 – 20 na mesec. Članarina je edini prihodek šole.

V načrtu je določeno, da se bo v šolo košarke v sezoni 2011/2012 skupaj vpisalo 130 otrok, kar je za 10 več kot v prejšnji sezoni. Mesečno je planiranih med 70 in 90 plačanih članarin, v Tabeli 2 pa je prikazan podroben načrt. Številka decembra in proti koncu šole pada. Do razlike med številoma vpisanih otrok in plačanimi članarini pride zaradi različnih vzrokov, kot so manj kot polovica obiskanih treningov, bolezni, poškodbe, finančna stiska staršev, šole v naravi, drugi krožki, otrok preneha s treningi, obveznosti doma. Najbolj talentirane otroke pa se priključi tudi košarkarskim selekcijam KK Helios Domžale.

Tabela 2: Načrt plačanih članarin v sezoni 2011/2012

		Oktober 2011	November 2011	December 2011	Januar 2012	Februar 2012
število plačanih članarin	celotne članarine	70	70	60	70	65
	polovične članarine	20	20	15	20	20
		2.400,00 €	2.400,00 €	2.025,00 €	2.400,00 €	2.250,00 €

Marec 2012	April 2012	Maj 2012	Junij 2012	skupaj plačanih članarin	SKUPAJ
70	65	60	55	585	17.550,00 €
20	20	15	15	165	2.475,00 €
2.400,00 €	2.250,00 €	2.025,00 €	1.875,00 €	SKUPAJ	20.025,00 €

Vir: lasten

Načrtovani prihodek od članarin je 20.025,00 €, kar je za 2.175,00 € več kot prejšnjo sezono. Glavni razlog povečanja je v pričakovanem povečanju števila otrok zaradi nove skupine na osnovni šoli Moravče, pričakuje pa se tudi malo večji vpis na drugih šolah. Iz naslova celotnih članarin je planiranih 17.550,00 € prihodkov, iz polovičnih članarin pa 2.475,00 €. Prihodek iz članarin naj bi se v sezoni 2011/2012 glede na prejšnjo povečal za 12 %, kot je prikazano v Tabeli 3.

Tabela 3: Primerjava plačanih članarin in prihodkov sezone 2011/2012 in 2010/2011.

		sezona 2010/2011	sezona 2011/2012	Razlika	indeks 11/10
število plačanih članarin	polne članarine	525	585	60	111%
	polovične članarine	140	165	25	117%
skupna vrednost plačanih članarin		17.850,00 €	20.025,00 €	+2.175,00 €	112%

Vir: lasten

7.4 NAČRT ODHODKOV ZA OBDOBJE 1.10.2011 – 24.6.2012

Skupni odhodki za Šolo košarke so ocenjeni na 20.619,33 €. Odhodki prihajajo iz treh različnih naslovov,

- stroškov dela, to so plačila trenerjev, ki so ocenjeni na 12.060,00 €,
- stroškov najema dvorane, ki so ocenjeni na 5.561,93 € in
- stroškov nakupa drobnega inventarja, ki so ocenjeni na 2.197,40 €.

Strošek **plačila trenerjev** je mesečno ocenjen na 1.340,00 €. Na 7 različnih osnovnih šolah bo organiziranih 13 skupin, vsaka skupina bo imela svojega trenerja. Trenerji bodo mesečno plačani s 100 €, trener z licenco za treniranje mladinskih selekcij, pa s 110 €. S trenersko licenco bosta v sezoni 2011/2012 2 trenerja, ki bosta vodila treninge na osnovni šoli Vencija Perka in Mengeš. Razdelitev stroška dela po osnovnih šolah je prikazana v Tabeli 4.

Tabela 4: Načrtovani mesečni stroški dela za sezono 2011/2012

Osnovna šola	število trenerjev	Znesek
OŠ Vencija Perka	2	220,00 €
OŠ Domžale	2	200,00 €
OŠ Rodica	2	200,00 €
OŠ Dragomelj	2	200,00 €
OŠ Trzin	2	200,00 €
OŠ Mengeš	2	220,00 €
OŠ Moravče	1	100,00 €
	SKUPAJ	1.340,00 €

Vir: lasten

Skupni strošek **najema dvoran** je ocenjen na 5.561,93 €, glede na sezono 2010/2011 se bo povečal za približno 1.400,00 €. Razlog je razširitev šole košarke na osnovno šolo Moravče.

Projekt Šole košarke poteka na 7 osnovnih šolah v Domžalah in okolici. Na vsaki šoli sta planirana dva treninga tedensko po eno uro. Strošek najema dvorane se zaračuna ob koncu meseca, ko se število ur uporabe dvorane pomnoži z stroškom ene ure. Višina stroška najema se od šole do šole razlikuje, odvisno od velikosti dvorane in garderob. Uporabo osnovne šole Vencija Perka in Domžale sofinancira Zavod za šport in rekreacijo

Domžale. Na osnovi šoli Dragomelj se mesečno plača tudi čiščenje prostorov v višini 8,35 €. Planirani stroški najema dvoran po mesecih so prikazani v Tabeli 5.

Tabela 5: Načrtovani stroški najema dvoran za sezono 2011/2012

mesečni strošek najema dvorane	Osnovna šola	oktober	november	december	januar
10,18 €	OŠ Venclja Perka	81,44 €	71,26 €	71,26 €	81,44 €
7,51 €	OŠ Domžale	60,08 €	52,57 €	52,57 €	60,08 €
6,41 €	OŠ Rodica	51,28 €	44,87 €	44,87 €	51,28 €
5,35 €	OŠ Dragomelj	51,15 €	45,80 €	45,80 €	56,50 €
11,40 €	OŠ Trzin	91,20 €	79,80 €	79,80 €	91,20 €
19,32 €	OŠ Mengeš	154,56 €	135,24 €	135,24 €	173,88 €
21,04 €	OŠ Moravče	168,32 €	147,28 €	147,28 €	189,36 €
	SKUPAJ	658,03 €	576,82 €	576,82 €	703,74 €

februar	marec	april	maj	junij	Znesek
71,26 €	91,62 €	81,44 €	81,44 €	50,90 €	682,06 €
52,57 €	67,59 €	60,08 €	52,57 €	45,06 €	503,17 €
44,87 €	57,69 €	51,28 €	44,87 €	38,46 €	429,47 €
45,80 €	56,50 €	51,15 €	51,15 €	35,10 €	438,95 €
79,80 €	102,60 €	91,20 €	79,80 €	68,40 €	763,80 €
135,24 €	173,88 €	154,56 €	135,24 €	115,92 €	1.313,76 €
147,28 €	189,36 €	168,32 €	168,32 €	105,20 €	1.430,72 €
576,82 €	739,24 €	658,03 €	613,39 €	459,04 €	5.561,93 €

Vir: lasten

Skupni strošek **nakupa drobnega inventarja** je ocenjen na 2.197,40 €. Pod drobni inventar se šteje nakup žog in majic s potiskom za otroke in trenerje. Strošek nakupa žog je ocenjen na 942,20 €, strošek nakupa majic pa na 1.255,20 €.

Načrtovan je nakup 140 žog v začetku oktobra, katere dobijo otroci ob vpisu v Šolo košarke. Strošek ene žoge je bil v prejšnji sezoni 6,73 €, s to ceno pa se je naredil tudi plan za sezono 2011/2012. Skupen strošek znaša 942,20 €, kot je prikazano v Tabeli 6.

Tabela 6: Načrtovani stroški nakupa žog

Vrsta drobnega inventarja	Količina	Kupna cena	Skupni strošek nabave
žoge	140	6,73 €	942,20 €

Vir: lasten

V Šoli košarke se organizirajo tekmovalni dnevi, na katerih se otroci iz različnih šolskih skupin pomerijo med seboj v igranju košarke in drugih košarkarskih igrah. V sezoni 2011/2012 je planiranih 5 tekmovalnih dni in sicer v sredini novembra, decembra, marca, maja in junija. Iz izkušenj iz prejšnje sezone pričakujemo, da se bo tekem udeležilo okoli 70 do 80 otrok.

Za en tekmovalni dan je načrtovan nakup 20 majic velikosti XS in S katerih cena je 1,70 € ter 30 majic velikosti M in 10 velikosti L, katerih cena je 2,20 €. Ob tem se kupi tudi 8 majic za trenerje velikosti XL. Tisk logotipa Košarkarskega kluba Domžale na majico znaša 0,88 €. Načrtovani strošek nakupa majic za en tekmovalni dan je 251,04 €, skupen strošek za vseh 5 tekmovalnih dni pa 1.255,20 €, kot je prikazano v Tabeli 7 In 8.

Tabela 7: Načrtovani strošek nakupa majic za en tekmovalni dan

Vrsta drobnega inventarja	Količina	Kupna cena	Dodatni stroški	Skupni strošek nabave
majice XS in S	40	1,70 €	0,88 €	103,20 €
majice M, L in XL	48	2,20 €	0,88 €	147,84 €
			SKUPAJ	€ 251,04

Vir: lasten

Tabela 8: Načrtovani skupni strošek nakupa majic za 5 tekmovalnih dni

Vrsta dobrega inventarja	količina	strošek nabave
majice XS in S s potiskom	200	516,00 €
majice M, L in XL s potiskom	240	739,20 €
	SKUPAJ	1.255,20 €

Vir: lasten

V sezoni 2011/2012 je planiran nakup 140 žog, kar je za 20 več kot v prejšnji sezoni. Tudi majic naj bi se kupilo za 14 % več. Razlog za večji nakup je pričakovan večji vpis v Šolo košarke. Predvideno je povečanje skupnih stroškov nakupa drobnega inventarja za 15 %, kot je prikazano v Tabeli 9.

Tabela 9: Primerjava nakupa drobnega inventarja med sezonama 2010/2011 in 2011/2012

Vrsta drobnega inventarja	sezona 2010/2011	sezona 2011/2012	Razlika	Indeks 11/10
žoge	120	140	20	116%
majice XS, S	175	200	25	114%
majice M, L in XL	210	240	30	114%
Skupen strošek	1.905,90 €	2.197,40 €	+291,50 €	115%

Vir: lasten

7.5 NAČRT PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA OBDOBJE 1.10.2011 – 24.6.2012

V finančnem načrtu Šole košarke KK Helios Domžale so ocenjeni prihodki in odhodki za delovanje projekta Šola košarke v obdobju med 1.10.2011 in 24.6.2012, ki je obdobje košarkarske sezone 2011/2012. Za poslovanje v tem obdobju se načrtuje pozitiven poslovni izid, kar pomeni, da bodo prihodki večji od odhodkov. Ves presežek prihodkov nad odhodki, ki bo sicer minimalen, se bo porabil znotraj KK Helios Domžale za nakup športnih rekvizitov.

Predviden finančni rezultat je možen ob pogoju da,

- bo število vpisanih otrok v Šolo košarke vsaj enako planu,
- bo obiskanost treningov visoka,
- se stroški nakupa drobnega inventarja ne povišajo.

Načrtovani obseg prihodkov Šole Košarke v sezoni 2011/2012 je 20.025,00 €, kar je za 12 % več kot v sezoni 2010/2011. Načrtovani obseg odhodkov pa 19.819,33 €, kar je za 15 % več kot prejšnjo sezono. Pri načrtovanju prihodkov in odhodkov smo upoštevali uspešno sezono 2010/2011, dober odziv otrok in staršev, glavni razlog pa je dodatna skupina na osnovni šoli Moravče in s tem en trener več.

Vsi prihodki prihajajo iz naslova članarin, pri odhodkih pa je struktura razčlenjena na tri dele, kot je tudi prikazano v Tabeli 10.

Največji delež odhodkov predstavlja strošek dela, načrtuje se za 12.060,00 € iz naslova plač trenerjem. V primerjavi s sezono 2010/11 se strošek dela zaradi novega trenerja poveča za 8%.

Strošek najema dvoran je načrtovan na 5.561,93 € in je v primerjavi z sezono 2010/2011 višji za 35%. Razlog je v priključitvi osnovne šole Moravče v projekt Šola košarke.

Tretji odhodek pa je strošek nakupa žog in majic, ki je ocenjen na 2.197,40 €. V primerjavi z sezono 2010/2011 je zaradi pričakovanega večjega števila vpisanih otrok višji za 15%.

Ob koncu sezone pričakujemo presežek prihodkov nad odhodki v višini 205,67 €. Glede na rezultat prejšnje sezone, se je presežek zmanjšal za 68%. Glavni razlog je v pričakovanem zadržanem odzivu otrok in staršev na vpeljavo košarke na osnovni šoli Moravče. Boljše rezultate se pričakuje v roku 2 let.

Tabela 10: Primerjava prihodkov in odhodkov med sezonama 2010/2011 in 2011/2012

	2010/11	2011/12	Indeks 11/10
PRIHODKI	17.850,00 €	20.025,00 €	112%
Članarina	17.850,00 €	20.025,00 €	112%
ODHODKI	17.197,11 €	19.819,33 €	115%
strošek najema dvoran	4.131,21 €	5.561,93 €	135%
strošek dela	11.160,00 €	12.060,00 €	108%
strošek nakupa drobnega inventarja	1.905,90 €	2.197,40 €	115%
PRESEŽEK PRIHODKOV	652,89 €	205,67 €	32%

Vir: lasten

7.6 NAČRTOVAN POSLOVNI IZID ZA OBDOBJE 1.10.2011 – 24.6.2012

Za sezono 2011/2012 se pričakuje presežek prihodkov nad odhodki za 205,67 €, kar je prikazano v Tabeli 11. Načrtovan poslovni izid je za 68 % nižji kot sezono prej.

Na začetku sezone se kupi za Šolo košarke športna oprema s sredstvi KK Helios Domžale, ki se potem skozi leto mesečno vračajo. Zaradi vključenih stroškov nakupa skupen minus traja do meseca aprila, na koncu sezone pa presežek prihodkov znaša 205,67 €.

Tabela 11: Načrtovan poslovni izid

	Oktober 2011	November 2011	December 2011	Januar 2012	Februar 2012	Marec 2012	April 2012	Maj 2012	Junij 2012	SKUPAJ
PRIHODKI	2.400,00 €	2.400,00 €	2.025,00 €	2.400,00 €	2.250,00 €	2.400,00 €	2.250,00 €	2.025,00 €	1.875,00 €	20.025,00 €
Članarina	2.400,00 €	2.400,00 €	2.025,00 €	2.400,00 €	2.250,00 €	2.400,00 €	2.250,00 €	2.025,00 €	1.875,00 €	20.025,00 €
ODHODKI	3.191,27 €	2.167,86 €	1.916,82 €	2.043,74 €	2.167,86 €	2.079,24 €	2.249,07 €	1.953,39 €	2.050,08 €	19.819,33 €
strošek najema dvoran	658,03 €	576,82 €	576,82 €	703,74 €	576,82 €	739,24 €	658,03 €	613,39 €	459,04 €	5.561,93 €
strošek dela	1.340,00 €	1.340,00 €	1.340,00 €	1.340,00 €	1.340,00 €	1.340,00 €	1.340,00 €	1.340,00 €	1.340,00 €	12.060,00 €
strošek nakupa drobnega inventarja	1.193,24 €	251,04 €			251,04 €		251,04 €		251,04 €	2.197,40 €
PRESEŽEK PRIHODKOV (v mesecu)	- 791,27 €	232,14 €	108,18 €	356,26 €	82,14 €	320,76 €	0,93 €	71,61 €	- 175,08 €	205,67 €
SKUPNI PRESEŽEK PRIHODKOV	- 791,27 €	- 559,13 €	- 450,95 €	- 94,69 €	- 12,55 €	308,21 €	309,14 €	380,75 €	205,67 €	

Vir: Lasten

7.7 RAZLIČNI SCENARIJI

Postavljeni plani so lahko v resničnem dogajanju neizpeljivi, pogosto se je potrebno prilagoditi nastali situaciji. Kot se vidi iz načrta prihodkov so edini vir prihodkov Šole košarke članarine otrok, tako da v primeru, ko je premalo plačanih mesečnih članarinah hitro zmanjka sredstev za normalno delovanje. Ker se projekt Šole košarke poskuša financirati sam, brez pomoči KK Helios Domžale, se mora ob tem možnem scenariju zmanjšati obseg odhodkov. Ker je plačilo članarin povezano z številom otrok na posamezni šoli, se v primeru, da se s članarino ne pokrije stroškov dela dveh trenerjev in stroška najema dvorane, zmanjša tudi število trenerjev. To pomeni, da se dve skupini združita v eno, s tem pa se zmanjša tudi stroški dela. Na letni ravni znaša plačilo trenerja 900 oz. 990 €, odvisno od izobrazbe trenerja. Nakup športne opreme za tekmovalne dni se sorazmerno zmanjša z interesom otrok.

V drugem možnem scenariju je lahko odziv otrok večji od pričakovanj, s tem je plačane tudi več članarine posledično so dohodki večji. Ker je namen Šole košarke otroke navdušiti nad športom in predvsem košarko, se dodatna sredstva porabijo za nakup športnih nahrbtnikov, torb, za katere se nato otroci, na treningih in predvsem na tekmovalnih dnevih Šole košarke v različnih tekmovanjih, potegujejo.

Ob začetku šolskega leta se na posamezni osnovni šoli naredi predstavitev Šole košarke po razredih. Otrokom se predstavi projekt Šole košarke, potek treningov, termini, pokaže se jim kakšen trik z žogo, razdeli se jim tudi predstavitvene liste, ki jih odnesejo domov staršem. V primeru, da se skozi leto zainteresiranost otrok in njihovo število zmanjša in da se bliža scenarij iz prvega primera, se izpelje še ena predstavitev.

8 ZAKLJUČEK

Teoretsko podlago računovodstvu predstavlja Kodeks računovodskih načel, ki je tudi podlaga Slovenskim računovodskim standardom. Skupaj tvorita glavna navodila, načela in smernice za delo na področju računovodenja.

Štiri glavna računovodska opravila so predračunavanje, nadziranje, analiziranje in informiranje. Računovodski predračuni so podlaga za poslovno odločanje in obsegajo podatke o predvidenih stanjih in spremembah v prihodnosti. Računovodsko nadziranje se v organizaciji uporablja za ugotavljanje pravilnosti delovanja in za odpravljanje nepravilnosti v računovodstvu. Pri računovodskem analiziranju se ugotavlja in pojasnjuje stanje in uspešnost poslovanja. Pri računovodskem informiranju se posreduje računovodske podatke in informacije nosilcem odločanja in soodločanja.

Zakon o društvih (ZDRu-1) ureja upravljanje, ustanovitev, registracijo in prenehanje društva, članstvo v njem, določa finančno poslovanje, odgovornost in nadzor ter skupno evidenco registriranih društev. Zakon ureja pravice in obveznosti društva podobno kot jih imajo druge pravne osebe, poudarja pa nepridobitni značaj društev.

Družba je v današnjem času polna različnih družbenih področij, od vzgoje in izobraževanja, do kulture, zdravstva, znanosti, turizma, športa. Šport postaja vedno bolj usmerjen v posel, s tem pa potrebuje varnost, ki mu jo zagotavljajo pravna pravila. Temeljna akta, ki v Sloveniji ureja področje športa, sta Zakon o športu in Nacionalni program športa.

Po svetu so različne vladne in nevladne organizacije sprejele veliko različnih dokumentov, raznih deklaracij, listin, priporočil, usmeritev, ki dajejo usmeritev za delovanje in razvoj športa po svetu. Najpomembnejša je Evropska listina o športu, ki jo celostno dopolnjuje še kodeks etike v športu.

Društvo je prostovoljno in nepridobitno združenje, v katerega se člani prostovoljno vključujejo, da bi uresničevali skupne interese. Pravica do združevanja je omenjena že v Ustavi Republike Slovenije. Ni dovoljeno ustanoviti društva, katerega namen je izključno s svojo dejavnostjo ustvarjati dobiček. Pridobitno dejavnost lahko upravlja kot dopolnilno dejavnost. Premoženje društva se ne sme deliti med njegove člane. Vse presežke prihodkov nad odhodki mora društvo uporabiti v svoje namene za izpolnjevanje svojih ciljev. Glavno premoženje društva so članarine, darila, sponzorstva, donatorstva, javna sredstva, ter sredstva, ki jih pridobi z upravljanjem svoje dejavnosti.

Šport izhaja iz starogrških in rimskih časov, čeprav je bil takrat namen ukvarjanja s športom povsem drugačen kot je bil namen športa v srednjem veku ali današnjem času. Razvoj je bil vedno pogojen z razmerami, ki so takrat vladale v družbi.

Šport v imel v 19. stoletja glavni namen privzgojiti disciplino, moralo, higieno, sodelovanje in zdravje, kasneje je cilj športne vzgoje postalo izobraževanje in spodbujanje otroka k rednemu ukvarjanju s športom v odrasli dobi.

Otroci morajo preko športa pridobiti vednost, da je za telo potrebno skrbeti. Otroci na začetku osnovne šole šport odkrivajo predvsem preko igre. Pomembno je, da se poudarja pomen poštenega boja, medsebojne pomoči, pohvale, spodbude, kolektiva, ustvarjalnosti, sožitja, aktivnosti

V praktičnem delu sem najprej opisal glavne gospodarske kategorije, to so sredstva, ki so premoženje organizacije, s katerimi poljubno razpolaga, obveznosti do virov sredstev, pri katerih si organizacija priskrbi sredstva, prihodki in odhodki ter na koncu še poslovni izid.

V finančnem planu sem najprej definiral prihodke iz naslova članarin, ter prihodke iz naslova stroškov dela, najema dvoran ter nakupa športne opreme. Naredil sem primerjavo z sezono 2010/2011, kjer sem ugotovil dvig odhodkov za 12 %, kot tudi prihodkov za 15 %. Načrtovan poslovni izid je pozitiven in znaša 205,67 €.

V prihodnje v Košarkarskem klubu želijo še najprej večati število osnovnih šol v projektu Šola košarke, zato bo potrebno povečati tudi število trenerjev. Stroški se bodo večali, potrebno bo biti pozoren, da ne bodo zrasli preveč. Zamisel, da bi se pridobil glavni sponzor Šole košarke je zato dobra odločitev. Žal v teh časih ni veliko podjetij, ki so pripravljena vložiti toliko denarja, čeprav je vlaganje v razvoj otrok in mladine zelo pomembno.

LITERATURA

BERGANT RAKOČEVIĆ, Vesna (2008). Šport in pravo. GV založba. Ljubljana.

HOČEVAR (2007). Kontroling stroškov. GV Založba, Ljubljana.

HOČEVAR, Marko, ZAMAN, Maja, PETROVIČ, Jorg Kristijan (2008). Osnove računovodstva gospodarskega in javnega sektorja. Fakulteta za upravo, Ljubljana.

KOKALJ, Vida (2006). Zakon o društvih (ZDru-1) : s komentarjem. GV založba, Ljubljana.

KREVSEL, Viktor (2008). Vzgoja mladih športnikov : žoga je najboljša droga. Forma 7, Ljubljana.

KOŠARKARSKI KLUB DOMŽALE (2000). 50 let košarke v Domžalah. Formatisk, Ljubljana.

MELAVC, Dane, MILOST, Franko (2003). Računovodstvo. Fakulteta za management, Koper.

PREMK, Urška, SCHWARZMANN, Andreja (2005). Pravilnik o računovodstvu : vzorci sklepov in primeri iz prakse. Društva, sindikati, zadruga, zavodi in ostala javna podjetja. Primath, Ljubljana.

STARC, Gregor (2003). Discipliniranje teles v športu. Fakulteta za šport, Ljubljana.

ŠUGMAN, Rajko (1997). Zgodovina svetovnega in slovenskega športa. Fakulteta za šport, Ljubljana.

VIRI

KOŠARKARSKI KLUB DOMŽALE (2011). Portal KK Domžale. Dosegljivo na: <http://www.kosarkarski-klub-domzale.si/portal/> (2.6.2011).

Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji (NPS). Ur.l. RS, št. 24/2000.

Slovenski računovodski standardi (SRS). Ur.l. RS, št. 107/2001, 13/2003, 43/2004, 83/2004, 28/2005, 89/2005, 9/2006, 9/2006, 9/2006, 119/2008.

(1972) Slovenski inštitut za revizijo. Kodeks računovodskih načel.

(2006) Zakon o društvih (ZDru-1). Ur.l. RS, št. 61/2006, 91/2008, 102/2008, 58/2009.

(1998) Zakon o športu (ZSpo). Ur.l. RS, št. 22/1998, 97/2001, 27/2002, 110/2002, 15/2003.